

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

Lietuvos Laisvės Kovos Metai

LIII.

Birželis — June 14, 1968

Nr. 68

ILIustruotas tautinės minties lietuvių laikraštis

KENNEDY Į VICEPREZIDENTUS?

SENATORIUS EDWARD M. KENNEDY GALI BŪTI
NOMINUOTAS Į VICEPREZIDENTUS

Robert F. Kennedy gyvenimas ir iškilmingos laidotuvės sutrumpintu būdu pademonstravo kaip senovėje atsiradavo karalių dinastijos. Susidaro mitas, kad žmogus kažin ką būtų nuveikęs, jei būtų kiek ilgiau pagyvenęs. Vieno neatliktas uždavinys atitenka kitam broliui, tam kritus -- trečiam. Šiandien jau yra tokia situacija, kad senatorius Edward Kennedy, 36 metų amžiaus, gali būti labai patrauklus kandidatas į viceprezidentus kiekvienam demokratų kandidatui į prezidentus.

Mat, Roberto mirtis paliko du kandidatus no-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

minacijai į prezidentus -- dabartinį viceprezidentą Humphrey ir sen. Eugene J. McCarthy. Atrodo, kad paskutiniojo galimybės nėra labai didelės, nors apie jį galėtų burtis mirusio Roberto Kennedy šalininkai, nes tarp jo ir McCarthy pažiūrų nebuvo labai didelis skirtumas. Kad tokia koalicijai užbėgus už akių, kai kas jau siūlo Humphrey nieko nelaukiant pasiūlyti viceprezidento postą sen. Edwardui.

Istorikas Arthur M. Schlesinger, intymus ir prezidento Johnson ir senatoriaus Roberto patarėjas, sekmadienį kalbėdamas "Face the Nation" televizijos programoje aiškino, kad sen. Edwardas "bus labai svarbus faktorius ateities politiniame gyvenime". Schlesingeris davė suprasti, kad jis nesutinka su kai kurių buvusių Roberto šalininkų siūlymu prisidėti prie McCarthy stovyklos. (Vienas iš tokių buvo Kennedy kalbų autorius Richard Goodwin). Girdi, McCarthy pažiūros mažai kuo skiriasi nuo Kennedy Vietnamo karo atveju, tačiau McCarthy toli gražu neturi tokios įtakos negrų ir kitų rasinių bei tautinių mažumų tarpe, kaip

Kennedy. O jų palankumas yra labai svarbus rinkimuose. Ta prasme Humphrey yra geresnis kandidatas, nes jo pažiūros į socialinį gyvenimą yra labai pažangios. Bėda tik, kad Humphrey pritaręs Johnsono Vietnamo politikai.

Žinia, senatorius Edwardas, kaip ir jo brolis Robertas, dar turi gražaus laiko. Iš tikro Roberto Kennedy kandidata tūra būtų daugiau "subrendusi" 1972 metų rinkimams, tačiau susidariusi situacija jam neleidžia laukti, nes prie nūdienio gyvenimo spartos labai lengva tapti užmirštu. Galimas daiktas, kad tos pačios apystovos verčia ir Edwardą "kalti geležį kol karšta". Nes apamai imant, už Kennedy daugiau kalba jausmai, o ne protas. Prezidento Kennedy užsienio politika faktinai buvo labai nelaiminga. Po nepasisekimų Kuboje, Berlyne ir Laose, jis nutarė pagaliau ginklu pasipriešinti sovietų užmačiom Vietnamo. Laikas tam jau buvo pribrendęs, bet pasirinkti blogesnę vietą, kaip tolimesni įvykiai parodė, buvo sunkiai įmanoma. Nemažesnė klaida buvo atsisakyti ir nuo "masyvaus atsikeršijimo" politikos, nes vengi-

(Nukelta į 2 psl.)

DR. V. F. BAZILAUSKAS SU PIRMĄJA PAGALBA KENNEDŽIUI

Plačioje apžvalgoje aprašant ir iliustruojant Robert F. Kennedy žuvimo aplinkybes ir pastangas išgelbėti jo gyvybę, Newsweek birželio 17 d. laidoje pamini ir Dr. V. F. Bazilauską, tą naktį budėjusį Central Receiving ligoninėje. Greitai atgabenus ligoninėn pašautą senatorių, jį apžiūrėjęs Dr. V. F. Bazilauskas tuoj konstatavo smegenų sužeidimą ir buvo pasiruošęs pasiskelbti jį mirusiu. Bet tai nesulaukė jo griežtis skubių pagalbos priemonių kvėpavimui, širdies veikimui atstatyti. Pašaukti padėjėjai atskubėjo su visomis gelbėjimo priemonėmis ir specialiais vaistais. Pastangos neužėjo niekais. Senatoriaus kūnas pradėjo reaguoti. Kraujo spaudimas iš 90 pakilo iki 150 ir pagerėjo kvėpavimas.

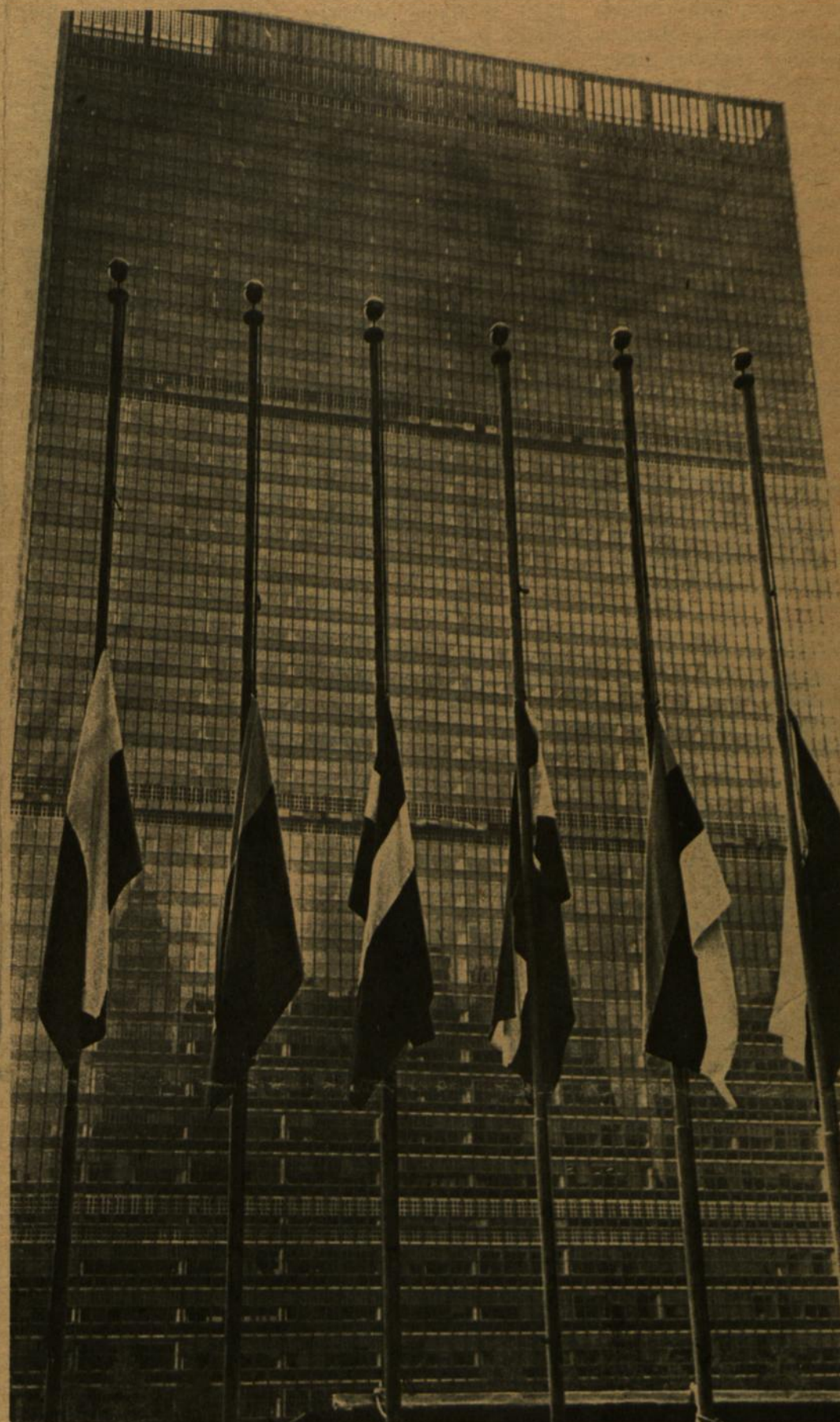
Pradžioje Dr. V. F. Bazilauskas ranka sudavė kelis kartus per sužeistos lojos veidą, klausdamas "Bob, Bob, ar girdi mus?" Senatoriaus žmona Ethel maldavo taip nedaryti. Bet kai širdis pradėjo smarkiau plakti, Dr. Bazilauskas tarė ga-

lis atsilyginti nors menku malonumu -- padavė Ethel stetoskopą, oper jį išgirdusi širdies plakimą, ji nudžiugo kaip motina, pajutusi kūdikio gyvybę.

Bent tokiu būdu atstacius ir kontaktavus gyvybės ženklus, senatorius buvo pergabentas į Good Samaritan ligoninę galvos operacijai. Operacijos metu paaiškėjo, jog dr. Bazilausko diagnozė buvo teisinga, -- R. F. Kennedy buvo neatitaisomai sužeistas smegenų centre arba jo paties išsireiškimu: "The bullet hit the switchboard".

LIETUVA BUVO ATSTOVAUJAMA SEN. ROBERT F. KENNEDY LAIDOTUVĖSE

Patiriama, kad kartu su diplomatinio korpuso nariais iš Washingtono buvo atskridęs į New Yorką birželio 8 d. dr. S. A. Bačkis ir dalyvavo Requiem mišiose St. Patrick katedroje už sen. Robert F. Kennedy. Pastarojo laidotuvėse Arlington kapinėse -- dalyvavo J. Kajeckas, Lietuvos atstovas, kitų diplomatinio korpuso narių tarpe.

New Yorke priešais Jungtinių Tautų rūmus, pareiškiant protestą prieš sovietų okupaciją Pabaltijy ir Rytų Europos kraštuose, nuleistos iki pusiau stiebo pavergtųjų Europos tautų vėliavos.

Vyr. Maželio nuotrauka

MUMS JĖGŲ TESUTEIKIA BIRŽELIS

Birželis lietuvių tautai yra didžios tragedijos mėnuo. Nors 1941 metų visuotiniu tautos sukilimu birželis ir buvo švystelėjęs džiaugsmingomis laisvės dienomis, tačiau greitas jos sužlugdymas aptemdė šį didelį narsių Lietuvos sūnų laimėjimą ir šiandien iš to įvykio beliko mums tik prisiminimai ir pagarba ant laisvės aukuro sudėtoms aukoms. Birželyje Lietuva buvo okupuota raudoną vergiją atnešusio rusiškai imperialistinio komunizmo, birželyje kraštą nusiautė ir pirmųjų deportacijų siaubas, birželyje su didžiu skausmu laidojom primąsias komunistinio teroro aukas.

Kas met sugrįžta birželis, o su juo kartu kiekvienam sugrįžta ir tragiškų įvykių prisiminimai. Vargu ar rasime lietuvių, kurio šie įvykiai nebūtų palietę. Vieno tėvas, kitos ūnus, vieno brolis, kito sesuo, motina

ar net senutė buvo nekal-tai nužudyti ar išvežti į Sibirą žiauriuose sąlygose mirė tik dėl to, kad mylėjo ir brangino savo žemę ir savo tėvynę Lietuvą.

Kasmet birželyje mes juos prisimenam ir atmintinai pagerbiame. Tai būtina, gražu ir didinga. Bet ar to mums gana? Juk birželyje taip pat grįžta prisiminimai ir įgyvendinto didžiojo tautos troškimo -- laisvės, kuri buvo pasiekta visuotiniu tautos sukilimu. Tad, prisimindami už laisvę sudėtas kraujo aukas, prisiminkime ir giliau išsąmonininkime ir pačią laisvės idėją. Negalime mes ir niekas iš mūsų nereikalauja grąžinti gyvybės už laisvę žuvusiems savo broliams, bet mes turime grąžinti savo tautai laisvę. Prisimindami ir gerbdami laisvės kovotojus, niekada nepamirškime ir jų kovos tikslo. Kartu su kas met grįž-

tančiais birželio tragedijos prisiminimais, tegrįžta pas mus ir 1941 metų sukilimo dvasia, kada kiekvienas lietuvis, be idėjinių, politinių, pasaulėžiūrinių ir asmeninių įsitikinimų skirtumo, tematė tik vieną tikslą -- savo tautos laisvę. Ne tarp savęs kovojo jie tada, bet su nuožmiu savo priešu. Kovojo ir laimėjo.

Šie metai yra Jubiliejiniai Metai. Mes juos sutinkam kitaip, negu anks-tyvesnuosius, paprastus metus. Kitaip sutikime ir birželį. Pamirškime skirtumus, taip, kaip mes juos buvome pamiršę aname birželyje. Juk visi mes siekiame to paties didžiojo tikslo -- visuotinės laisvės ir pilnos valstybinės nepriklausomybės savo pavergtai tautai. Tad už ją ir kovokime. Jėgų ir stiprybės tesuteikia mums birželio karžygių aukos ir sukilimo dvasia.

LB Centro Valdyba

Kas nauja
Pasaulyje

• RYTŲ VOKIETIJA vėl sukėlė aštrią krizę dėl Berlyno, paskelbdama, kad nuo dabar sauskeliais ir vandens keliais susisiekti su Berlynu reikia turėti Rytų Vokietijos įstaigų išduotas vizas. Be to, prekių transporto kontrolė sugriežinama, nustatant naujas kainas ir kiekį važmai, įvedant specialų leidimų sistemą ir pan.

Vak. Beryno burmistras sušuko, jog tai esanti "juodoji Berlyno diena".

Vak. alijantai ruošiasi įteikti Sov. S-gos vyriausybei griežtą notą, laikant ją atsakinga už esamų sutarčių, liečiančių susisiekimą su Vak. Berlynu, vykdymą.

R. Vokietijos pagrindiniu tikslu tuos suvaržymus skelbiant yra noras išgauti formalaus pripažinimo.

• PREZ. JOHNSONAS esą iškėlęs sumanymą, kad ratifikuota konsularinė sutartis su Sov. S-ga turėtų būti pasirašyta "galimai aukštesnių sluoksnių". Spėjama, kad jis pats norėtų tą ceremoniją atlikti susitikus su Kosyginu.

• ČEKOSLOVAKŲ DUBČEKAS turįs mokėti aukštą kainą, kad išvengtų Sov. S-gos kariniamis interencijos. Remiantis R. Vokietijos šaltiniais Vak. spauda skelbia, kad Dubčekas buvęs priverstas duoti 6 punktų garantiją, kurioje pasizadama tęsti 1 partijos (aišku kurios) politiką, išlaikyti lojalumą Varšuvos kariniam pakui, neleisti išsivystyti privačiai pramonei, sulaukyti pradėtą spaudos ir žodžio laisvę, baigti tardymus dėl Sov. S-gos įtakos išžudant eilę partijos narių Novotnio režimo metu ir išlaikyti draugiškus santykius su komunistiniais Čekoslovakijos kaimynais.

• SIRHAN SIRHAN, senat, R. F. Kennedy žudikas, spėjama, buvęs ryšyje su viena iš arabų partizanų grupe. Ta pačia proga US World & News Report rašo, jog velionis senat, R.F. Kennedy pažadėjęs Izraeliui parduoti moderniausius JAV karinius lėktuvus, jei būtų išrinktas prezidentu. Arabai moderniškus lėktuvus gauna iš Sov. S-gos.

• THOMAS KUCHEL, ilgametis senatorius iš Californijos, pirminiuose rinkimuose pralaimėjo konservatyviam respublikonui Max Rafferti.

• PREZIDENTAS JOHNSONAS reikšiąs norą vizituoti Kremlį prieš apleidžiant prezidento postą, bet ligi šiol niekaip nesulaukia pakvietimo.

ČEKISTUI SUTEIKĖ LIAUDIES RAŠYTOJO TITULĄ

Gegužės 21, 22 ir ypač 23 d. svarbiausią vietą Vilniaus laikraščiuose užėmė R. Mizaros laidotuvių aprašymai ir kiti jo pagarbūnimai.

Pernai New Yorke mirusio buv. LAISVĖS redaktoriaus R. Mizaros palaikus (pelenų urną) nuvežė į Vilnių velionies našlė. Palaikai, kaip skirta, buvo palaidoti R. Mizaros gimtojo Savilionių kaimo (Alytaus apskr.) kapinėse. Bet tai sudarė progos tik pailginti laidotuvių iškilmėms. O iškilmingumu šios laidotuvės ryškiai prašoko daugumo įžymiųjų asmenybių Vilniuje buvusias laidotuves. (Viskas atlikta valstybės lėšomis).

Stebėtojai negalėjo susilaikyti nepalyginę šių laidotuvių su kitomis panašių brojų turėjusiomis laidotuvėmis. Prieš keletą metų į Vilnių palaidoti buvo parvežta rašytojo-poeto ir žurnalisto-redaktoriaus Juozo Tysliavos palaikų urna. Taip "tėvynės grįžusio" rašytojo palaikai buvo palaidoti Vilniuje, Rasų kapinėse,

bet apie tas laidotuves Vilniuje tada laiku išlūpų į lūpas sužinojo tik nedidelis rašytojų ir studentų būrelis, o viešai apie tai buvo tik trumpai prasideję LITERATŪROS IR MENO paskutiniame puslapyje, jau po laidotuvių. Vėliau išleista J. Tysliavos poezijos atrankos knygelė liko tik beveik "pusiau slaptai" paminėta ir greit pamiršta. Literatūros vertybėms kaitoti Lietuvoje dabar galiojančiais pagrindais R. Mizara buvo nepalyginti didesnis rašytojas netik už Tysliavą, bet ir už daugelį kitų, neišskiriamą, pav., nei Putino... Tokia išvada išplaukia iš pastangų, sudėtų laidotuvių iškilmingumą. R. Mizarai (ne literatūros kritikai, o valdžios įstai-gų malone) pripažintas "liaudies rašytojo" titulas -- aukščiausio įvertinimo požymis. Už kokias grožinės literatūros menines vertybes tas titulas teikiamas, susidarė proga išitikinti ir

dabar, tuoj po R. Mizaros laidotuvių: gegužės 25 dieną, 60 metų amžiaus sukakties proga, toki patį liaudies rašytojo titulą valdžia padovanojo ir A. Gudaičiui-Guzevičiui, kurs nuo 1940 metų šimtams tūkstančių lietuvių tebėra čekisto-enkavedisto sinonimas... Apie Guzevičių, kaip rašytoją, net ir režiminiai literatūros kritikai "stypčioja ant pirštų galų", nežinodami, ką sakyti... Ieškodami jo ilguose-storuose "romanuose" girtinųjų vertybių, paprastai apsistoja ties tų "romanų" nuopelnais komunistų partijos veiklai Lietuvoje idealizuoti. Net rašytojas J. Baltušis suka-tuviniuose komplimentuose (G.K. Nr. 21), tuo pačiu metu, kai Šmauskas apskelbė Guzevičių "liaudies rašytoju" pavartojo sąžiningiau pasirinktą apibūdinimą, -- pavadino Guzevičių ne rašytoju, o "revoliucijos metraštiniu".

(ELTA)

LIETUVIAI KARIAI NEPALIEKAMI TARNAUTI LIETUVOJE...

Dabar dukart per metus, gegužės ir spalio mėnesių gale po keletą tūkstančių šeimų Lietuvoje pergyvena nerimo ir nelemtos neišvengiamybės pajutimo dienas. Tai devyniolikmečių jaunuolių išvykimo metas į tolimus svetimus kraštus, tarnauti svetimokariuomenėje ir pratintis laikyti ją savąja. Gegužės 17 diena Vilniuje buvo viena iš tokių išlydėjimo dienų.

Tokią dieną visi Lietuvos naujokai jau organizuoti suvežami į Vilnių, kur jų jau laukia iš įvairių rusų kariuomenės dalinių atvykę seržantai ar leitenantai: pasiima "kiekvienas savo" ir išsiveža. Prieš tai dar surengiamos perdavimo apeigos. Jas paprastai atlieka tam paskirti dar lietuviškai kalbantys karininkai ar kiti pareigūnai, kuriems tenka pasakyti po keletą progai pritaikytų veidmainybių ar stačiai melagysčių.

K. Gaurylius, respublikinės komendantūros

(karinio komisariato) skyriaus viršininkas, pa-vyždžiui, geg. 17 d. sakė: "Išiliesite į mūsų šalies ginkluotųjų pajėgų gretas, stovėsite tėvynės sienų sargyboje, kaip stovėjo mūsų seneliai tėvai ir vyresnieji broliai"... O juk visiems aišku, kad tiems jaunuoliams teks vykti ne į "mūsų", o į rusų kariuomenę, saugoti visai ne savo, o svetimų tėvynių sienas, kurias, galbūt, rusų, tik jau tikrai ne mūsų tėvai ir seneliai gynė. 1949 metais gimę jaunuoliai žino, kad daugumo jų tėvai ir visų seneliai, jei tarnavo kariuomenėje, tai ne toje, kurią jiems dabar tenka eiti. "Vyresnieji broliai" irgi sąvoka, Lietuvoje dabar ne būtinai reiškianti "kraujo brolią"...

Vilniaus miesto komunistų vadas (pirmasis sekretorius) K. Mackevičius aiškino, kad esąs dar ir kapitalistinis pasaulis, kuris tik ir ieško karo, o jei susi-

SCHOOL GUIDE 1968

SACRED HEART SCHOOL

Resident School for Boys—Grade 4 through 8

BROTHERS OF THE SACRED HEART

ANDOVER, MASSACHUSETTS

(63-77)

VISI KELIAI VEDA Į CHICAGĄ

1968 metais liepos mėn. 7 dieną, 3 val. po pietų

JAV IR KANADOS LIETUVIŲ

III-ji

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

INTERNATIONAL AMPHITHEATRE

42nd and South Halsted Street

Bilietai kainos: \$7, 6, 5, 4, 3 ir 2.

LOŽES BILJETAS \$10.00

LOŽESE YRA po 6, 8, 10 ir 12 vietų.

Gaunami MARGINIUOSE, 2511 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. Tel. PR 8-4585

Paštu bilietai užsakomi, atsiunčiant čekį ar piniginių orderių su sau adresuotu

voku ir pašto ženklų, šiuo pavadinimu ir adresu:

LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL

2511 West 69th Street, Chicago, Illinois 60629

UŽSAKYMUI PRAŠOME PASINAUDOTI ŠIA ATKARPA:

Prašau prisiųsti bil. po dol.

Vardas ir Pavardė

Adresas

Telefonas

Šventės išvakarėse, liepos 6 d., 8 val. vakare

GRANDIOZINIS BALIUS

Arlington Park Race Track Club

Stalas — 10 asmenų. \$6.50 asmeniui.

Bilietai gaunami MARGINIUOSE

JUBILIEJINIS MEDALIS

Medalis sidabrinis. Išleistas Lietuvių Fondo 50 m. Lietuvos valstybės atkūrimo paskelbimo sukakčiai paminėti. Jis ne tik atžymi nebeprisikartojantį jubiliejų, bet ir primena mūsų tautos didingą praeitį. Tai graži ir didžiai prasminga dovana įvairiomis progomis savo šeimos nariams, artimiesiems ir kitataučiams, ypač šiais suka-tuviniais metais. Be to medalis yra puiki priemonė Lietuvos vardą garsinti kitataučių tarpe. Nepraleiskite progos šį istorinį vertingą medalį įsigyti tuojau, nes išleista tik 5000. Per trumpą laiką žymi dalis medalių jau parduota. Užsisakykite tuojau, užpildant žemiau dedamą lapelį, kurį kartu su pinigais pasiųskite šiuo adresu: Lithuanian Foundation, 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, U.S.A. Ant piniginės perlaidos užrašykite: Pay to the order of A. Reklaitis — Medal. Gavus užsakymą ir pinigus, medalis su jo aprašymu bus tuojau pasiųstas adresatui apdraustu paketu.

Užsakymo lapelis

Kas medalį gauna ar kam jis bus padovanotas?

(Vardas, pavardė ir adresas)

Kas medalį užsako?

(Vardas, pavardė ir adresas)

Siunčiama \$..... (\$10.00 už medalį ir 50 c. pašto išlaidoms),

P. S. 1) Jei užsakoma daugiau kaip vienas medalis, tai tuo atveju reikia prie užsakymo lapelio prijungti visų medalių gavėjų sąrašą (pavardės ir adresas).

2) Lietuvių Fondo nariai galėtų gauti medalį su tuo pat numeriu, kuris yra jų LF nario nr., jei tokį savo norą pažymėtų užsakymo lapelyje ir, jei su tokiu numeriu medalis nebūtų jau parduotas.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00, Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00. Dirva išeina tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

ŽUVUSIEMS PAGERBTI

Tragiškuosius birželio mėnesio įvykius su širdgėla prisimename, išgyvename ir žuvusiuosius gerbiame jau 28 metus. Nors tai nereiškia tik to meto tragedijos prisiminimą, nors tai nereiškia kitomis datomis, kitomis sąlygomis žuvusiųjų ir priešo nukankintų mūsų tautos narių tragedijos sumenkinimą, vistiek ano meto įvykiai negali likti tik tradicija, naujų apeigų mūsų gyvenime įvedimu.

Apeigose ir tik "pilietinės pareigos" atlikime mes ilgainiui galime prarasti birželio įvykių tragedijos istorinę prasmę, jos įpareigojimus ateities. Kalbame čia ne apie pavienių žmonių jausmus, išgyvenimus ir jų suardytą, sunaikintą gyvenimą. Kalbame šia proga apie žmoniškumą aplamai. Birželio įvykiai skaudžiai palietė tūkstančių lietuvių gyvenimą, jų viltis ir ateitį. Tai buvo skaudi tragedija visai tautai, ir žinome, kodėl ir dėl kieno kaltės tai įvyko.

Žinome taip pat, jog ir likusioji tautos dalis, kad ir tų įvykių tiesioginiai nepalietė, liko tų įvykių tolimesnės raidos girnase, gyvendama pavojuose, ilgai neišsipačiusiose viltyse, kovoje ne tik už nuogą egzistenciją, bet ir su spaudimu, kuri atlaikyti gali tik sąmoninga, atspari, idėjiniai sveika tauta.

Metai iš metų vis kartojant tautai padarytą nuoskaudą, išgyvenant ir atjauciant pavienių tautos narių tragediją, kyla klausimas kaip tai nuoskaudai sumažinti, kaip padarytus nuostolius padengti stengėsi visi tie, kurių pareiga dabar jau ribojasi vienkartinėmis apeigomis. Mirusius šeimos narius, artimus organizacijai žmones prisimename per Vėlines, prisimename ir kitomis progomis. Vieni jų netekimą skaudžiai išgyvename, kiti galvojame, jog tenka skaitytis su neišvengiamais gamtos ir gyvenimo dėsniais.

Bet -- tragedija tragedijai nelygi. Žemės drebėjimas, tornado, uraganai ir kitos gamtinės nelaimės neša su savim tragediją, lygiai kaip skaitlingos nelaimės greitkeluose ir pan. Tokiais atvejais į pagelbą skuba ne tik Raudonasis Kryžius, bet ir visa eilė ūkinių organizacijų, kad tik greičiau, kad tik be ilgesnio uždelsimo atstacius tai, kas neša sunkumus, nuostolius, žmogui padarytas nuoskaudas.

Lietuvių tautai birželio įvykiai ir jų pasekos, aišku, greit neatitaisomos, neužgydomos ir Raudonasis Kryžis ar draudimo bendrovės čia nieko nepadės. Prisidėti prie istorinės tragedijos pasekų atitaisymo galėtume tik tuo atveju, jei kuo skaitlingiausiai įsijungtume į tą darbą, kuriame reikia padvigubintos energijos, sumanumo ir -- reikalo supratimo. Tai mūsų politinis ir kultūrinis darbas, kurio įnašas turėtų kur kas toliau, kur kas giliau eiti už tų ribų, kuriose tenkinamės, atlikę birželio įvykių minėjimo apeigas.

Turėtume siekti ne tik padvigubinto skaičiaus mokinių lietuviškoms mokykloms, bet ir padvigubinto tautinio susipratimo, savo išsipareigojimų vykdymo, energijos ir tokio savo uždavinių planavimo, kuris trauktų kuo platesnes lietuvių masės išsivijoje, kuris primintų lietuvių visuomenę, kad tautos atsparumo priešo spaudimui negalime reikalausti vien iš tų, kurie savo duoklę yra šimteriopai apmokėję ir esamose sąlygose yra parodę didvyrišką, lietuviams garbę nešančių žygių.

Maža to, kad Sibiro kankinius, mūsų laisvės kovotojus mename, kaip simbolius, kaip sąvokas kažkokios atgamtinės jėgos. Tai buvo žmogaus, tokio pat žmogaus, kaip visi kad esam, kančia, ištvermė, tragedija ir kovos dvasia.

Ar atsilyginsim, tremtiniais pasivadinę? Ar bent maža dalele prilygstame tiems, kuriuos tik minime ir prisimename? Kartais pro pirštus ir formaliai į tuos reikalus pažūrėję ne pareigą atliekame, o tik įrodome savo impotenciją tragiškiems tautos įvykiams suprasti ir įvertinti.

Didžioje tautos tragedijoje žuvusius pagerbti, juos prisiminti reikia ir tai būtų mūsų žmoniškumui įrodyti gestas. Bet turėtume neužmiršti, kad toji tragedija mums uždeda daug didesnių pareigų. Jų nevykdydami, jose aktyviai nedalyvaudami, o tik pasitenkinę ceremonialu, egzaminų kaip susipratusi tautinė bendruomenė neišlaikysime.

IKI SUSITIKIMO DIDŽIAJAME LIETUVIŠKAME DARBE

Los Angeles tautininkų suruoštas Vilties Draugijos

pirmininko A. Laikūno pagerbimas

Vasaros ir atostogų metas labai dažnai suveda žmones, kurie šiame žemyne, didžiulių atstumų skiriami, dažniausiai neturi kitos parankesnės progos susitikti, pasidalyti mintimis ir pabendrauti. Taip atsitiko ir Los Angeles tautininkams, Vilties Draugijos pirmininkui Aleksui Laikūnui leidžiant savo šiemetės atostogas Ramiojo vandenyno pakrantėje.

Sužinoję apie jo atvykimą į Los Angeles apylinkę, vietos ALTS skyriaus valdyba, pirmininkaujama Broniaus Dūdos, š.m. gegužės 25 d. savo Tautiniuose Namuose suruošė šeimyninį pobūvį-kavutę Vilties pirmininkui Aleksui Laikūnui su žmona pagerbti. Be valdybos, dalyvavo keliasdešimt bendraminčių ir Dirvos bičiulių su žmonomis. Svečiui susipažinus su erdviais ir praktiškai administruojamais Tautinių Namų įrengimais, pobūvio šeiminkas Bronius Dūda erdvioje salėje, susėdus prie skoningai papuoštų stalų, šiltu žodžiu pristatė šios dienos svečią, einantį ant-rają kadenciją Vilties Draugijos valdyboje, ir pakvietė tarti žodį susirinkusiems losangeliešiams bendraminčiams.

Vilties Draugijos valdybos pirmininkas Aleksas Laikūnas, padėkojęs už malonią staigmeną tuo būdu susitikti su artimaisiais Los Angeles apylinkių draugais, pasveikino juos Vilties Draugijos ir ALTS pirmininko p. T. Blinstrubo ir jo vadovaujamos valdybos vardu ir padėkojo jiems už gausią materialinę paramą, kurią tautinė srovė nuolat susilaukia iš Los Angeles tautininkų, už aktyvų reiškimąsi visuomeniniame, politiniame ir ideologiniame ALTS darbe ir svarbiausia -- už gyvenimišką ir apdairią vietinę veiklą, įgalinusią kad ir negausią ALTS Los Angeles šeimą vietoje tapti svariu ir reikšmingu organizaciniu vienetu, teikiančiu malonaus pasigėrėjimo pavyzdį rytinio pakraščio ALTS skyriams. Pereidamas prie specifinių Vilties Draugijos ir Dirvos laikraščio užsimojimų, pirm. Aleksas Laikūnas trumpai, bet vaizdžiai apibūdino sąlygas, kuriose egzistuoja tautybių laik-

raščiai, išryškindamas milžinišką darbą, kurį laikraštį leidžiant atlieka jo nuolatiniai bendradarbiai, kaip ir šio pobūvio dalyvis žurnalistas bei savo straipsniais nuolatos aktualus kolumnistas Bronys Raila. Iš trejetos šimtų anketų, suplaukusių Dirvai praėjusį rudeni, 90% pasisakė ypatingai vertiną ir brangią Bronio Railos ir V. Meškausko straipsnius. Tasai skaitytojų vertinimas galės būti bent dalinis atpildas nuolatiniam bendradarbiams už jų talento skyrimą Dirvos skaitytojų šeimai, moralinis atlyginimas už nuolatinę pastangą, įtemptą laikrastinį darbą ir nemigo naktis.

Spontaniškas pobūvio entuziazmas, išsiveržęs Al. Laikūnui primimus žurn. Bronio Railos bendradarbiavimą Dirvai, savaime patvirtino, kad Bronys Raila su vietine kolonija yra suaugęs visa savo esybe. Vėliau pirm. Bronius Dūda dar pastebėjo, jog Bronys Raila yra išsipareigojęs rugsėjo mėn. skaityti platesnio pobūdžio paskaitą apie kultūrą ir politiką. Paskaitą rengia ALTS Los Angeles skyrius.

Po Vilties pirm-ko Alekso Laikūno žodžio pobūvio šeiminkas Bronius Dūda kvietė visus dalyvius įsijungti į laisvą pokalbį tautinės srovės veiklos ir ypačingai Dirvos reikalais. Čia, vaišinantis skoningai losangelieščių ponį paruoštais skanumynais, užsimezgė kalba aktualiais klausimais. Kalbėjo ir naudingų gyvenimiškų sugestių pateikė pobūvio šeiminkas Bronius Dūda, V. Aleksandrūnas, Bronys Raila, inž. J. Mažeika, arch. J. Steikūnas, Klemensas Galiūnas ir daugelis kitų. Visų lyg sutartinai buvo pabrėžta išsipareigojimas, kad Dirva ne tik egzistuoti, bet stiprėti ir didesniu atkaklumu atstovauti lietuvių patriotiškosios išsivijos įsitikinimus, idiegtus lietuviškosios mokyklos, ir perduotų juos vykdyti būsimoms kartoms, kiek jų didžiausiomis pastangomis nepajėgsime įgyvendinti mes patys.

Pobūvyje, be kitų dalykų, iškilo ir Los Angeles Dirvos atstovybės sudarymas. Laikraštis pasigenda nuolatinį vietinių žinių, skaitytojai trokšta, kad ir jų vietos nebūtų užmirštos.

Prenumeratų telkimas ir visa kita materialinė laikraščio parama pagelaujama iš visur. Čia pat buvo apsidžiaugta, kada tokiu Dirvos Los Angeles atstovu sutiko būti ilgametis Dirvos bičiulis Klemensas Galiūnas. Kitų Los Angeles tautinės srovės veikėjų talkina-

mas, jis pasižadėjo sustiprinti Dirvos ryšius su vietos kolonija. Nors jis iškūręs Santa Barbara mieste, maždaug už šimto mylių nuo Los Angeles lietuviškų veikimo centrų, tačiau jo paslankumui šimtas mylių -- ne atstumas.

Pobūvį uždarydamas šeiminkas Bronius Dūda padėkojo visiems už malonią popietę, svečiui už atsilankymą, o Vilties Valdybos pirmininkas Aleksas Laikūnas atsiveikino tik iki nuolatinio susitikimo didžiajame lietuviškame darbe.

VISUOMENĖ REMIA SKAUTŲ JUBILIEJINĘ STOVYKLĄ

Lietuviškoji skautija, švenčianti šiais metais savo įsikūrimo penkiasdešimtmetį ir liepos 8-20 d. suskrendanti penktąjį Tautinę stovyklą, didžiulę priešstovyklinę ruošą atlieka savomis lėšomis ir ištekliais. Skautai nėra aukų lapų organizacija, tad ir Rako stovyklavietė, kurioje Tautinė stovykla įvyks, plečiama ir pritaikoma 1200 asmenų pačių Chicago skautų ir tėvų talka.

Čia smagu paminėti, kad lietuvių visuomenė, įvertindama sąjūdžio prasmingą darbą, nors ir specialiai neprašyta, ateina šios stovyklos talkon. Štai, dr. K. Bobelis finansuoja krepšio aikštelės stovykloje įrengimą. J. Bachunas, PLB pirmininkas, spaudoje pasiskaitęs apie kai kurių stovyklinių projektų atidėjimą dėl lėšų stokos, atsiuntė skautams stambesnę sumą šiems darbams paremti. Kaip pamename, J. Bachunas kiek anksčiau parėmė Australijos lietuvių stovyklavietės statybą.

Chicago filatelistų draugija Lietuva padovanojo 500 liet. pašto ženklų ir sukaktuvinių vokų, kurie bus platinami stovykloje. Maloni staigmena buvo ir Chicago Liet. Moterų d-jos 25 dol. auka, atsiųsta paremti skautų didįjį sąskrydį. Br. Kviklys padovanojo keturtomį savo ką tik išleistos knygos "Mūsų Lietuva". Knygos bus panaudotos atžymėti sumaniuosius stovyklautojus.

Stovyklinės staigmenos

Brolijos Vyr. Skautininko V. Vijeikio "fabrike" vyksta spartūs Taut. stovyklos paruošiamieji darbai. Kiekvieną trečiadienio vakarą čia renkasi skautų vadovai, kurie dažo, žiedžia, klijuoja etc., gamindami įvairiausias stovyklines įrangas. Pačioje Rako stovyklavietėje skautai jau surėmė rąstų "pilį", o netrukus ten išdygs Klaipėdos švyturys. Oro skautai kviečia stovyklon atsilankyti lėktuvų eskadrilę ir ruošia kitokių staigmenų.

Vyr. skautininkas Vincas Kizlaitis apmokėjo kelionės bei Taut. stovyklos mokesčius vienam Vasario 16 gimnazijos (Vokietijoje) skautui. Šiuo laiminguoju broliu yra minėtos gimnazijos Vytauto Didžiojo draugovės draugininkas ir moksle pasižymėjęs jaunuolis Petras Veršelis.

Tautinių šokių šventėje

dalyvaujantiems šokėjams bilietai į liepos mėn. 6 d. (šventės išvakarėse) įvyksiantį balių bus išdalinti per ratelių vadovus. Todėl vadovai prašomi suregistruoti norinčius baliuje dalyvauti šokėjus ir pranešti komitetui. Šokėjams skirti bilietai atskirai, ne per ratelių vadovus, nebus parduodami. Vaikų grupių šokėjai baliuje gali dalyvauti tik su tėvais ar globėjais.

Balius įvyks Arlington Park Race Track salėse šiauriniame Chicago priemiestyje. Bilietai gaunami "Marginiuose", o užsakant paštą reikia kreiptis adresu: O. Gradinskienė, 2512 W. 47th St., Chicago, Illinois 60632. Bilieto kaina \$6.20 asmeniui. Prie įėjimo bilietai į balių nebus parduodami.

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vienų metų taupymo ląkstus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00).

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI SIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (34)**KUR VĖJAS PUČIA**

Kiekvieną kartą, kai tik nunuogintai pabrėžiamas Lietuvos komunistų partijos atsakomybės atvejis laisvės ir nepriklausomos Lietuvos sužlugdymo tragedijoje, anoje pusėje per spaudą ir gyvu žodžiu pasigirsta pasipiktinimas, plūdimasis, pastangos ironizuoti ir tyčiotis iš išeivijos. Ir, be abejo, nerimas.

Aha, - šoksta sovietinės okupacijos pakalikai, - matot, kai tie pabėgėliai naciai, hitlerininkai ir fašistai grasina mus iškarti. Kaip jie dantimis griežia ir, jei įmanyti, tai vandens šaukšte mus prigrirdyti! Ir ko jie nori? Jie geidžia vėl ponaui, išnaudoti liaudį, atsiimti savo dvarus ir fabrikus. Jie trokšta mūsų kraujo ir savo prarastų turtų. Ir kuo kasmet tuštesnės virsta jų svajonės, tuo pyktis ir keršto pagieža didėja. Bet veltui, amžinai veltui. Tarybinė Lietuva, didžiojo brolio draugystės remiama, visiems laikams niekais pavertė hitlerininkų ir buržuazinių nacionalistų beprotiškus kėslus!....

"Dvarininkų" keršto geismai

Tokia dabar dažniausiai būna "krašto dialogo su išeivija" romantika. Kaip kiekviena romantika, ji yra jausinga, egzaltuota, todėl didžia dalimi ne-reali, jei nesakytum melaginga.

Ministrų titulus įsigyti kandidatų pas mus gal ir netrukėtų, bet vyresniesiems išmirus ir stipriai pasenus, tai jau būtų nebent valdžios godūs jaunesnieji, kurie ministrais niekad dar nebuvo, taigi, ir neturi ko "atgauti". Gi buvę Lietuvos dvarininkai ir fabrikantai, gal vieną Dr. P. Karvelį išskyrus, Lietuvos išlaisvinimo veikloje iš tikrųjų baisiai menkai ligšiol tedalyvavo. Matyt, jiems "kova" už prarastus dvarus ar fabrikus nelabai ir terūpėjo.

Vliko ir "buržuazinių nacionalistų" partijų veiklą užsienyje girgždėdami stumia taip pat ne dvarininkai, stambūs žemvaldžiai ar fabrikantai, o kaip tik vidurinių ar žemųjų socialinių pakopų žmoneliai, beveik eiliniai "liaudies sūnūs", darbo inteligentai, nekartą visiškai proletarai. Jei koks stambesnis pirklys, Amerikos fabrikantėlis, geros parapijos klebonas ar pasitūris Bačiūno tipo "ūkininkas" retais atvejais įsipainioja, tai tikriausiai ne dėl to, kad iš sovietinės Lietuvos norėtų ką nors "atgauti", kadangi jie nieko nėra ten praradę.

Tad visas komunistų tos rūšies keliamas baubas yra klauras propagandinis plepalas. O kaip su liepsnojančiu kerštu, su tuo baisiu noru Lietuvos išdavikus iškarti? Neneigsim, kad per pastarus 25 metus čia būta kiek emocijų, tuščiažodžiavimo, visokių pykštų pokštų ar šiaip neatsargių, nediplomatiškų kenčiančios širdies šūkių. Tik jie vis retėjo ir pastaraisiais laikais beveik išnyko. Kitaip ir būti negalėjo. Tikri lietuviai krikščionys nėra kerštingi, o gyvenimas parodė, kad vien karštos emocijos Lietuvos išlaisvinimui naudos irgi neprideda nė krislo. Pagaliau, politinių pabėgėlių ir ankstyvesnės išeivijos kartos jau pasikeitė ir viskeičiasi. Užsienyje išaugęs ar jau gimęs jaunimas, kiek galėjau tolydžio stebėti, Lietuvos kvislingams keršto jausmų visai nepuoselėja jeigu dar iš viso jais rūpinasi. Jų tarpe tikrai dar nesutikau nė vieno, kuris svajotų Lietuvoje atgauti "prarastus" dvarus ir fabrikus...

Jei Lietuvos kompartija ir komsomolas kada nors iš ko nors sulauks keršto, bausmės ir kartuvių, tai nebent iš savo tarpo ar ypač iš Lietuvos kolchozininkų ir fabričių darbininkų. Čekoslovakijoje ką tik matėm, kaip vienas po kito patys keršėsi ar buvo gudriai pakarti pirmiausia čekų stalinistai enkavedistai, ir tai atsitiko dar jokiai buržuaziniam perversmui neįvykus, tik jaunesnei komunistų kartai įsigavus į valdžią.

Romantiškas "krašto dialogas" su išeivija

Iš Lietuvos kompartijos naujai išaugintų kvislingų, įsitikinusių savo misijos gerumu, priverstų įsitikinti ar prisiliejusių opurtunistiniams sumetimais, šiandien įvairumo dėliai aš jau vis dėlto laukčiau protarpiais kitokio stiliaus ir tono, sveikesnio proto ir normaliesnio žmogaus širdies.

Aišku, to maždaug negalima tikėtis iš tikrų janičarų, enkavedistų ar senųjų partijos agitpropotarnautojų. Bet koks solidžiau įsitaisęs rašytojas, mokslininkas ar šiaip sovietinio elito atstovas namie ir ypač išvykęs į užsienius, rodos, karta galėtų pasidaryti "romantiku" ir, pavyzdžiui, su savo tėvų ir brolių atplaisomis šitaip nuoširdžiau pasikalbėti: -

- Ko jūs iš mūsų šiandien daugiau galėtumėt norėti, už ką mus kaltinat? Jūs mums nieku nepadedant ir negalit padėti. Matot gi, kad "laisvasis pasaulis" nenori ar negali pakeisti sovietinės santvarkos ne tik rusams, bet jokiai Sovietų Sąjungos tautai, nė vienam satelitui, nei Kubai, nei Vietnamui. Na, jūs siekiat laisvos ir nepriklausomos Lietuvos. Gal ir mes to paties norim? Bet galim tik tiek, kiek pajėgiam išsilaikyti, prisitaikinti ir esamą padėti pakęsti. Jaunesnieji iš mūsų tos padėties nesudarėm, - mes ją radom. Mes turim poną, tiesiai ant nugaros, savo namuose. Daug kur stengiamės, kad lietuvių tauta išliktų ir jos gyvenim-

mas gerėtų. Ginam savo kalbą, kultūrą, papročius, norim patobulinti socialistinę santvarką, tvarkytis geriau ir protingiau, negu rusai. Tačiau negalim jų pašalinti, jų išvengti, su jais nesiskaityti. Supraskit mus ir padėkit, jei ne kitaip, tai bent vieninteliu tikslu, kad lietuvių tauta išliktų, kur ji dar yra ir kokia yra. Mūsų negirkit, neužstokit, kritikuo- kit: taikli ir pagrįsta kritika nebaisi ir ji gal kiek stabdys rusų užmojus. Tik nežudykit mūsų kvailais komplimentais, nekalbėkit nesąmonių, iš kurių juokiasi rusai ir mes patys, jei kartais sužinom, patirdami jūsų naivumą ir baisų tikros mūsų padėties nesupratimą.

Tai tik kelios romantiškos mintys, kurių negirdėsime iš kvislingų, nes jie nei nori, nei sugeba, nei gali vesti nors kiek naudingesnį dialogą su išeivija. Bet kada nors gal kai ką panašaus išgirsime, nes sovietinės kultūros žmogus yra išmankštintas "savikritikai". Jis sugeba pasmerkti tai save, tai savo vadus, kai to reikia, kai tat galima. Atsimenam, kaip ištikimas Stalino bendradarbis Chruščiovas mokėjo atlikti savikritiką ir pasmerkti Staliną, - kai jo nebebuvo, kai susidarė sąlygos bolševizmui trupučiuką pakisti ne esme, bet bent stiliumi.

Įvairūs "parištų rankų" atvejai

Jei Lietuvos kompartija ligi 1940 metų buvo tik maža diversantų ir valstybės išdavikų saujelė, tai šiandien savo narius ir prieauglį ji skaičiuoja dešimtimis tūkstančių. Ji yra vienintelė okupanto puoselėjama ir maitinama, privilegijuota partija, galinti veikti kiekvieną lietuvių tautos gyvenimo sritį.

Todėl tautos kasdieniniame gyvenime ji yra labai reikšminga. Nelyginant, kaip kareiviui, kurio buiti ir uždavinių linkmę nustato divizijos generolas ir pulko vadas, bet svarbiausias ir įkyriausias jo viršininkas yra skyrininkas, būrininkas ir kuopos viršila. Nuo jų priklauso kasdieninis kareivio gyvenimas, kuris gali būti geras, pakenčiamas ar tikras pragaras.

Bet svaičioti (kaip V. Širvydas "Vienybėje"), kad Baltušio ar kokio kito sovietinio padlaižio Lietuvoje negalima kritikuoti ir tik būtina džen-telmeniškai skaitytis su jų "politinėmis logikomis", kadangi jų viena ranka, o kai kada ir abi "vyresniojo brolio parištos", yra visiškai nesusipratimas ar paprasčiausios politinės logikos bei moralės principų sužlibimas.

Kompartijos nariai "abiem parištom rankom" Lietuvoje vis dėlto gali daug smulkesnių, kasdieninių dalykų tautos bendruomenei atlikti vienaip ir kitaip. Jie gali dvigubi netepti lįsti okupantui į užpakalį, ir gali protingai, saikingai ir kiek garbingiau elgtis. Jie gali ir su užsienio lietuviams kalbėti, kaip su broliais ir tautiečiais, tegu ir skirtin-gai galvojančiais, - ir gali būti šunimis savie-siems broliams tėvynėje ar vien "hitlerinių" plur-palų taškytojais ir nesąmonių taušėkėjais užsienio lietuvių adresu.

Pagaliau, ne kiekvienas lietuvis buvo, leidosi ar norėjo būti taip "surišamas".

Ne viskas pateisinama!

Yra atsakomybė ir yra normos žmogaus laiky-senai, kada jis pretenduoja būti garbingu ir civili-zuotu. Yra saikai ir žmogiškosios etikos įstaty-mai, kurių žmonija įprato laikytis jau nuo tų gady-nių, kurias galėtume vadinti dar beveik laukinė-mis.

Tūkstančiai partizaninio karo kovotojų, pa-klojusių galvas po vėlėna už lietuvių tautos lais-vę, dešimtys tūkstančių kalinių ir Sibiro tremti-nių, kankintų ir užkankintų pagal bolševikinį "kla-sinio priešo" neapykantos ir sunaikinimo šūkį, de-šimtys tūkstančių politinių pabėgėlių nuo bolševiz-mo, pasiryžusių verčiau su skausmu ir benamio lazda pakelti tėvynės netekimą, negu pasiduoti už-grobiko priespaudai, - nepanaikino senojo ir nesu-kūrė naujo dėsnio, pagal kurį kelios dešimtys tūk-s-tančių kitų tautiečių staiga "istorijos sprendimu" pa-sidarytų laisvi nuo atsakomybės už bet kokią šuny-bę, niekšybę ir išdavystę vien dėlto, kad tas pats užgrobikas jiems "surišo abi rankas" ir graso savo baudžiamojo kodekso paragrafais.

Jeigu visi tokį dėsni priimtume, lietuvių tauta niekadės nebebūtų laisva. O tie, kurie žuvo už jos laisvę ar aukojosi nepriklausomybės idėjai, būtų ne tik be reikalo žuvę ir aukojęsi, bet dar liktų išnie-kinti ir apšmeižti "hitlerininkais" ir "tautos išda-vikais", "nusikaltėliais" ir "banditais".

Vėjas ta kryptimi seniai pučia, ir nevien tik iš rytų. Metas pasipriešinti.

SALIUI SEMERIUI 70 METŲ

Gegužės 21 d. septynių dešimčių metų amžiaus su-silaukę Stasys Šemerauskas plačiau Lietuvoj buvęs ži-nomas kaip Salys Šemerys, poetas, vienas iš Keturių

BRONYS RAILA

Vėjų sąjūdžio dalyvių (Ei-lėraščių rinkiniai: "Grana-ta krūtinėj", 1924, "Lieps-nosvaidis širdims degti", 1926). Dabar S. Šemerys, nese-niai tapęs pensininku, ra-sas atsiminimus apie 1920-1930 metų Lietuvos litera-

Jei jūs iš anksto apmokėtu maitu siunčiate SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR SOVIETŲ SAJUNGĄ

JUMS GALI KILTI KAI KURIE

KLAUSIMAI:

1. Kas yra GLOBE PARCEL SERVICE, INC.?
2. Kodėl pritraukė tūkstančius klientų visose Jungtinėse Valstybėse?
3. Kuo Globe Parcel Service, Inc. pasižymi, patarnaudamas savo klientams?

JŪSŲ INFORMACIJAI TOKIE

ATSAKYMAI:

1. Globe Parcel Service, Inc., — tai firma, oficialiai auto-rizuota Vnešposyltorg'o priimti iš anksto čia apmokėtus dovanų siuntinius į visas Sovietų Sąjungos dalis.
2. Per paskutiniuosius trisdešimt aštuonerius metus Globe Parcel Service, Inc. suteikė puikiausį ir labiausiai pati-kimą patarnavimą savo klientams, todėl klientų skai-čius auga kas metai.
3. a. Globe Parcel Service, Inc. gautus klientų siuntinius supakuoja ir išsiunčia dvidešimt keturių valandų laike.
b. Firmos specialiai paruoštas štabas patikrina kiekvie-no siuntinio sudėtį bei leidimą siuntinyje esamiems daiktams.
c. Globe Parcel Service, Inc. apdraudžia nuo bet kokios rūšies rizikos kiekvieną siuntinį, jo pilnoje vertėje.
d. Globe Parcel Service, Inc. aprūpina kiekvienam siun-tiniui pasirašytą pakvitavimą (kvitą).

GLOBE PARCEL SERVICE, INC. yra PODAROGIFTS, INC. autorizuota priimti dovanų užsakymus Sovietų ga-mybos daiktams, pvz., automobiliui, šaldytuvui, televi-zijos priimtuvui, drabužiai, avalynė, maistas ir t.t.

Jei jūs nesinaudojote mūsų patarnavimu, — įsitikin-kit patys. Aplankykite arba susisiekit su bet kuriuo mūsų skyriumi SVARBESNIOSE JAV-bių MIESTUOSE (ku-rie, jūsų patogumui, turi didelį prekių pasirinkimą), ir jūs turėsite daug naudos iš mūsų patyrimo.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.716 WALNUT STREET
PHILADELPHIA, PA. 19106 Tel. (215) WA 5-3455PHILADELPHIA, Pa. 19123
632 W. Girard Ave.
WA 5-8878NEW BRITAIN, Conn. 06052
97 Shuttle Meadow Ave.
224-0829BALTIMORE, Md. 21224
3206 Eastern Ave.
DI 2-2374OMAHA, Nebr. 68107
5524 S. 32nd St.
731-8577SO. BOSTON, Mass. 02127
390 West Broadway
AN 8-8764PARMA, Ohio 44134
5432 State Rd.
749-3032CHICAGO, Ill. 60632
4102 Archer Ave.
FR 6-6399PITTSBURGH, Pa. 15222
346 Third Ave.
GR 1-3712CHICAGO, Ill. 60622
2242 W. Chicago Ave.
BE 5-7788ROCHESTER, N. Y. 14621
683 Hudson Ave.
BA 5-5923CLEVELAND, Ohio 44119
787 E. 185 St.
486-1836NEW YORK, N. Y. 10003
101 — First Ave.
OR 4-3930DETROIT, Mich. 48210
6460 Michigan Ave.
TA 5-7560SAN FRANCISCO, Cal. 94122
1236 — 9th Ave.
LO 4-7981ELIZABETH, N. J. 07206
943 Elizabeth Ave.
201 — 354-7608SEATTLE, Wash. 98103
1512 N. 39th St.
ME 3-1853HAMTRAMCK, Mich. 48212
11415 Jos. Campau Ave.
365-6350SPRINGFIELD, Mass. 01103
1840 Main St.
736-9636
RE 4-8254KANSAS CITY, Kansas 66102
18 S. Bethany
AT 1-1757SOUTH RIVER, N. J. 08882
168 Whitehead Ave.
201 — 257-2113LOS ANGELES, Calif. 90026
2841 Sunset Blvd.
(213) 382-1568TRENTON, N. J. 08611
730 Liberty St.
LY 9-9162MIAMI, Fla. 33137
2755 Biscayne Blvd.
FR 9-8712VINELAND, N. J. 08360
Parish-Hall
West Landis Ave.
609 — 691-8423MINNEAPOLIS, Minn. 55414
217 E. Hennepin Ave.
FE 2-4908WORCESTER, Mass. 01604
82 Harrison St.
617-798-3347MILWAUKEE, Wis. 53215
3036 S. 13 St.
414 EV 3-1485

CENTRINĖ ĮSTAIGA:

NEW YORK, N. Y. 10003
220 PARK AVENUE SOUTH (212) 982-8410

tūrinį gyvenimą ir svarbiausius jo veikėjus. Taip pat rašas ir romaną apie Vydūno gyvenimą, kuriame, esą, tikisi būsiant "ne vien faktų, bet ir nemaža išmonės".

Nuo 1927 metų S. Šemerys gyveno Klaipėdoje, bu-

vo mokytojas. Karo metu buvo apsigyvenęs Vilkaviškyje, buvo atsidūręs (kaip dabar sako, "priverstinai e v a k u o t a s") Vokietijoje, bet netoli, ir karui pasibaigus grįžo Klaipėdon, dirbo kaip mokytojas iki pensijos. (ELTA)

KŪRYBA IR MOKSLAS

PUSBROLIŲ SLAVŲ LIETUVIŠKI

SKOLINIAI

ČESLOVAS GEDGAUDAS

"Hin un wieder ist das Slavische weniger altertümlich als das Baltische" (E. Fraenkel, die Baltischen Sprachen p. 75).

Labai teisinga pastaba, tačiau Fraenkelis jokių pavyzdžių tam tvirtinimui nepateikia, laikydamas jį savaime suprantamu, senai pripažintu faktu.

Vienok kai Trautmanas, peržiūrėjęs tūkstančius mums ir slavams bendrų žodžių, pateikia net 375 puslapių lyginamąjį žodyną, mes turime tendencijos užmerkti šviesias akyles ir kuogreičiausiai pradėti kitą kalbą.

Ar ne laikas čiupti bulių už ragų?

Pabandykim. Žemaitijoje, pirmo pasaulinio karo metu, mažas berniukas stebi, kaip senas ūkininkas prisikimšęs pypkę skelia kibirkštis titnagu ir skeltuvu. Štai minkšta kempė pradeda rusenti. Ugnis! — Kaip tai padarei, dėduk? — Ogi įskelčiau iškūrą ant kempės, ir išpučiau užkūrą pypkei, atsako.

Niūdienėj kalboj tas žodis išnyko, pradėjus vartoti degtukus, nes turime ir varjantą žiežirba. Slavai tačiau jį išlaikė. — iskra. Tai kieno lytis senoviškesnė?

Viena kalbotyros taisyklių nurodo, jog kalba, turinti veiksmazodinę šaknies lytį, yra pirmą kartą. Kita vėl taisyklė nustato baltoslavų kalbų evoliucijoje ž > z, š > s kitimo kryptį. Dėl tų abiejų priežasčių iškūra yra senesnė už iskrą, ir iš čia seka, jog mes tą žodį slavams esame davę. Panašiai, ž > z taisykle galioja ir žiūrėti > zreti, bei labai įdomaus mūsų teatro senoviško pavadinimo atveju — pažiūrėstė > s. sl. pozoriste. (Kaip pašvaistė).

Žvaigždės slavų lytis zvezda, s. sl. gvezda parodo antrinę "g > ž > z" kitimą, todėl mūsų pro-šaknį turime atstatyti į "gyvėgžda". Čia priminsim senos mūsų tikybos vieną pagrindinių dogmų: kartu su žmogum gimsta ir jo žvaigždė, gyvėgžda, gyvybės spindulėlis, ir kai jis krinta iš dangaus, žmogus numiršta.

Atstatytą pro-šaknį paliūdijs kitas tos pat šeimos žodis: žvėris, lot. ferus, gr. fer, s. sl. zveri. Jojo pirmą kartą lytis visai teisingai kalbininkų buvo atstatyta į "indo-germanų" *ghwer. Kai astronomas Lowell vien apskaičiavimais įrodė, jog turi būti dar viena planeta, o 25 metais vėliau tikrai buvo atrastas Pluto, astronomijos mokslas pergyveno užtarnauto pasididžiavimo valandą. Lygiai ir kalbotyra gali pasigirti esant matematiško tikslumo mokslu. Nepavyko patirti, kuriam lietuviškai nemokančiam mokslininkui tenka gvėros "apskaičiavimo" palmė, vienok toks žodis dar tebėra gyvas ir, indogermanų neatsiklausiant, vartojamas žemaičiuose geraširdės paajuokos prasme: "tu gvėra"

Specialūs ženklai pažymi: * — atstatomą pro-šaknį, rekonstrukciją.

A > B — A pakinta į B
B < A — B kilusi iš A
/ — pažymi suminkštėjimą, tas pats ženklas vartojamas ir kirčiui nustatyti.

kaip "tu verši". Aišku, tikros pro-šaknies rašyba kiek kitokia. Vietoj to mums aboliučiai svetimo h, turi būti suminkštėjimas: *gyvēra, — gyvūlys, žioplaiš daiktas. Būdinga, jog prancūzų kalboj žodis bėte irgi vartojamas tiesiogine ir perkeltine prasme.

Štai dar vienas antrinio kitimo *g > ž > z slavuose pavyzdys; žiema, sanskritų himah, hetitų kamanz, sl. zima iš *gema-gamto atgimimo prado. Atsiminkim tik mūsų tikybos (ne katalikų) Kalėdų-Galėdų, meto galo astronominę šventę, pagerbiant šviesos pergalę tamsos prado, žiemos saulės mainos dienoms bepradedant ilgėti Naujųjų Metų Dievui gimus. Hetitų kalba įrodė buvus žiemos "gema-nčia" varijantą.

Rūbų pavadinimų srity, daug kur išliko mūsų paminklų: ispanams davėme batus, -zapata iš *(au)čibat, čebatas, aulinis batus, tai Vyčių-Gudų atnešta jojimo apranga.

Kaip žinome, "Vizigotai" 5-tam šimt. užkariavo pietų Prancūziją ir Ispaniją. Baltų karalių vedami. "Baltų" kilmė ir vardas yra įsakmiai istorikų paminėti, bet mums lietuviams patys jų asmenvardžiai šį tą pasako: Gaula-rikis, Valija, Tautarikis, Vareikis, Vytišis, Rėd-rikis ir pan.

Vokiečiams davėme kempę, muetze iš maučia, užsimaunama vilnonė megztinė po šalmu. Bet slavams mums teko apdengti nuo galvos iki kojų: jų "apdengda -odežda yra kilusi iš apdengti -odeti. Mes dabar vartojame tos pat prasmės varijantą apvilkti. Slavams davėme irgi lovos apdarą, -odr, gi lenkams prisiuovėme kišenės, -kieszen. Jų nešiojama bekiesza tai bekiesnis, viršutinis apsiaustas su išpjovoms jų vietoj.

Kita vėl kalbotyros taisyklė liečia žodžių nudilimą, nutrupėjimą amžių bėgyje. Taip lotynų aqua nudilo iki garso o prancūzų kalboj.

Slavuose tų nudilimo pavyzdžių gausu (me)lag(is) nutrupėjo pas juos ligi liž, temsuma ligi tma (dėl t suminkštėjimo pal. tamsa — temsta), sutvėrimas, tvarinys ligi tvar. Iš jų sutrupėjusio mrtv lengvai atstatome *mirtuvys, mirelis, iš jų žalčio pavadinimo aži gauname mūsų senovišką *vangi, -vingiuojantį gyvį pal. lot. anguis. Šitokią pirminę lytį patvirtina vingilis, vegėlė, ir pagaliau *(v) ungurys. Lenkų wąż, wężorž šalia daug senesnių s. sl. aži ir uogor įrodo, jog jie tas lytis antru kart iš mūsų pasiskolino jau Jotvingių užkariavimo laikais 12-14 šimt., o taip pat paliūdijs, jog dar tuomet lietuvių kalboj buvo vartojama pati pirmą kartą tų legendarinių "indogermanų" lytis.

Čia vėl pastebėti, jog lyginant mūsų kalbą su senovės slavų, lotynų ir kitom, mes turime nugalėti didelį "handicap"; tie jų žodžiai siekia nemažiau tūkstanties metų atgal, ir mes juos priversti sugretinti su šių dienų mūsų atitikmenimis tik dėl to, jog rašytų anų laikų savo kalbos paminklų nebeturime. Tačiau, kad ir tokio dy-

džio laiko spragą mūsų pro-šaknims visai neblogai pavyksta persokti.

Slavu žrti, -atnašauti dievams paaškinamas mūsų kiu šerti: valgio aukos sudarė Arijų apeigų svarbią dalį. Tokios pat prasmės ir slavų črevo, *šeruva, motinos gimda vaisių bemaityniant, ir krūv, *šeruvė, kraujas, kūno maistas. Ties tuo labai svarbiu k-š svyravimu vėlta šiek tiek sustoti. Klausyti ir slūšati, švitėti ir latv. kvitet, karūnas ir šarūnas, kalavijas ir šalavijas ir t.t. nurodo to svyravimo pirmą kartą šaltinį baltoslavuose. Tuo būdu pargarsėjęs kentum-centum suskirstymas tinka tik palyginti naujesnoms kalboms, bet jis nedera prikerkti prokalbei davusiai pradžią abiem k-š šakom. Kerdžius-skerdžius-šerdžius krivda -krivida -skrivida -skriauda rūšies grandys įrodo pirmą kartą *sk esimą, iš kurios gauname tą žalvario, o gal ir neolito siekiantį svyravimą. Lygiagrečiai, *x=ks junginys davė panašių rezultatų. Išvadoje, galima ramia sąžine prileisti širdžiai *skerdis prošaknį (pal. skersti, kirsti ir pan.), ko pasekoje kentum-centum pas mus sugriūva yt kortų namelis.

Minties prasme slavuose vartojama žodis "mysli". Dėl tos priežasties jų imi -inminis (vardo) pal. pr. emmens, pamiat -pomintis ir panašūs dariniai reikia priskirti mums. Jų skaniai pagaminta ikra, tai neat-sargių erskėtrų gyvybės inkura. Galima pastebėti, jog mūsų senovės leksikonas giliai persunktas tikėjimu, — šiuo atveju, tas žodis susijęs su nemirštamą gyvybės prado Barmos įsikūnijimu ir pangenezės idėja.

Slavų lebed, tai labai trumpėjęs ir iškraipytas *gulbandis, gulbė, lenkų żolądz tai gilandis (pal. pr. gland), s. sl. golabeń, -balandis golos, -balsas. Kadangi gb svyravimas nurodo į begalo seną pradinį *w, tas pro-šaknis reikia irgi skaityti pirminėmis, nors indogermanai čia pasijustų lyg ir apeinami, s. sl. agol (kampas) kilęs iš *ant-galo, lot. angulus. Tai gana svarbus žodis mūsų astronomijos bei statybos atžvilgiu.

(Nukelta į 6 psl.)

Chicagos Lietuvių Operos valdyba su newyorkiečiais po "Gražinos" koncerto, V. Maželio nuotrauka

KARNAVIČIAUS GRAŽINOS VIEŠNAGĖ NEW YORKE

Nepaisydami sunkumų, vienu kitu atveju ir savo asmeniškų malonumų bei patogumų išsižadėdami, dar vis pajėgiam Amerikoje ir kaimyniškoje nuveikti. Be abejonės, prie to pobūdžio išvermingų pa-

stangų, sukeliančių ne tik paguodą, bet ir nuostabą, reikia skirti Chicagos Lietuvių Operą. To sambūrio vienuolikos metų darbai yra ne eilinis lietuvių išeivijos kultūrinis laimėjimas.

Chicagos Lietuvių

Opera, kaip didelis ir komplikotas organizmas, yra daugiau vietinio pobūdžio, t.y. Chicagos "nuosavybė". Šio krašto atskirų vietovių nuotoliai, o ypačiai kelionių kainos ir orkestrų atlyginimai sudaro tokias stambias išlaidas, kurių net ir pajėgesnės lietuvių kolonijos nepajėgia sutelkti. Tik dėl to daugumas Amerikos lietuvių apie savąją Chicagos Operą pasiskaitom spaudoj, bet nei jos matom, nei girdim.

New Yorko lietuvių Laisvės Žiburio radijo valandos vedėjai Romas Kezys ir Antanas Mažeika, o taip pat ir Radijo klubo valdyba ryžosi Chicagos Lietuvių Operą pakviesti New Yorkan, čia koncertiniame pavidale parodyti Jurgio Karnavičiaus Gražiną ir į tą koncertą susaukti plačios patalintės lietuvių, galima sakyti, nuo Washingtono, D.C., pietuose iki Bostono šiaurėj.

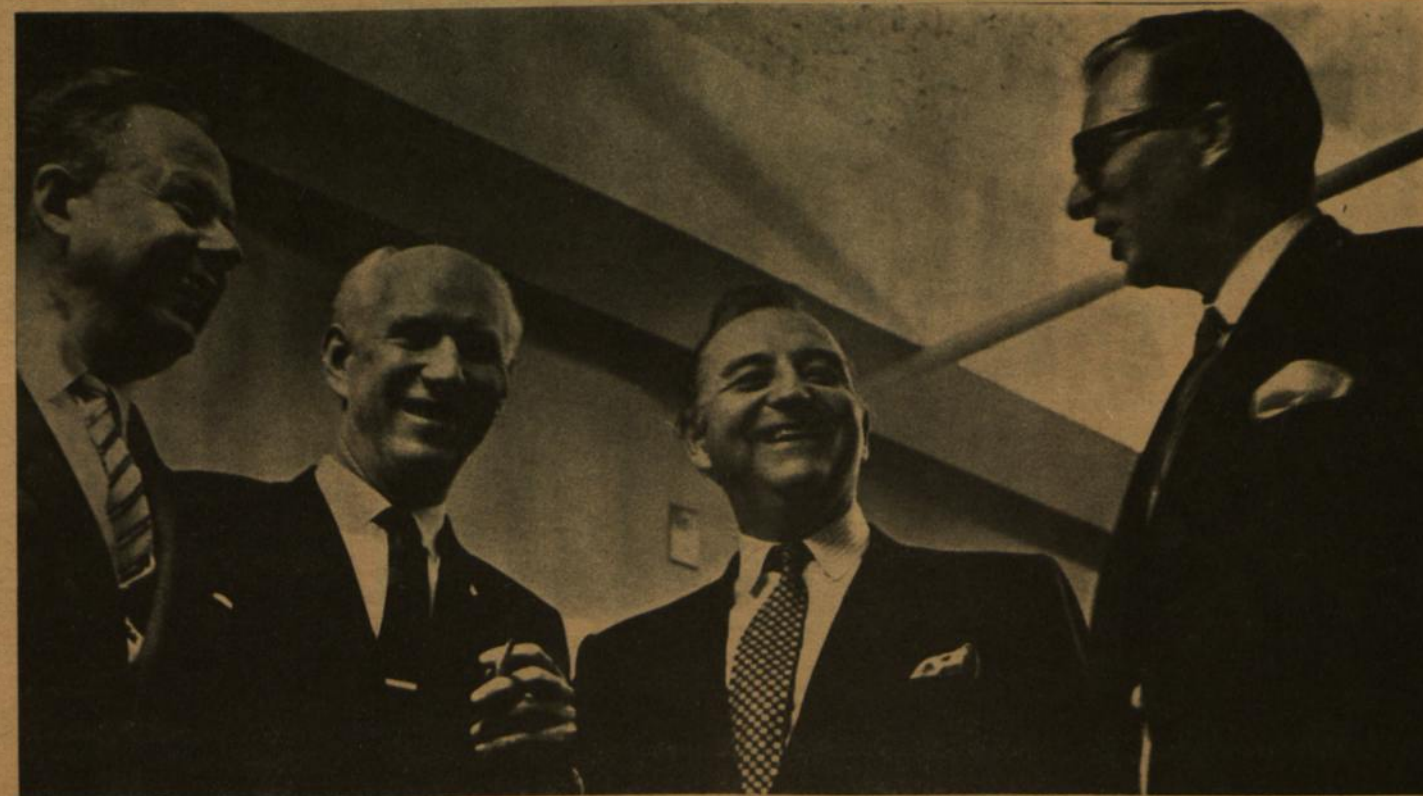
Tam savo žygiui Laisvės Žiburys surašė tokią dedikaciją: "Ši J. Karnavičiaus operos "Gražina" pastatymą skiriame Lietuvos garbei ir tiems Nemuno Šalies sūnums ir dukroms, kurie

(Nukelta į 6 psl.)

APAČIOJE: Po sekmingo "Gražinos" koncerto New Yorke besidalinant įspūdžiais: A. Brazis, S. Santvaras, S. Baras ir J. Vaznelis.

V. Maželio nuotrauka

Solistai D. Stankaitytė ir A. Brazis išpildant "Gražinos" arijas... V. Maželio nuotrauka

Koncerto įspūdingais dalinant... Smuikininkas Iz. Vasyliūnas, komp. J. Gaidelis ir Chicago Lietuvos Operos valdybos pirmininkas Juška.

KARNAVČIAUS GRAŽINOS VIEŠNAGĖ...

(Atkelta iš 5 psl.)

žuvo ir žūsta tą garbę begindami. Jų atminimą įprasmina tik vienas paminklas -- mūsų laisvėje esančių, sustiprintos pastangos tęsti Lietuvos laisvės kovą. Tam šie metai yra paskirti, tam skiriame ir šį koncertą". Tasgats (poeto Myk. Vaitkaus mėgiamu žodžiu pasinaudojant), didysis parengimas New Yorke buvo skiriamas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakčiai paminėti.

Toliau nuo minimo didmiesčio gyvenantiems tautiečiams gali tuoj kilti klausimas: kaip plačiai Laisvės Žiburio šauksmas buvo išgirstas? Jei nebūtumėm taip sunkiai savo patogumų išimylėję, jei nebūtumėm gerokai ir "kerpėm apaukę", i Gražinos viešnagę New Yorke galėjo suplaukti tiek svieto, kad salėn netilptų, visi pasieniai būtų nugulti ir dar lauke būreliai stoviniuoti, kaip anom juodom dienom "lietuviškam vakare", kur nors Plungė ar Veliuonoj.

Teko sutikti keletą pažįstamų iš Philadelphiajos, iš Hartfordo, pora tuzinų atkeliavo iš Bostono, bet "masę" sudarė New Yorkas su apylinkėmis: didžiulė salė (apie 3000 vietų) matėsi plyšeliai tuščių kėdžių, bet klausytojų buvo daug, reikia tikėti, kad narsūs koncerto rengėjai išsivers be nuostolių.

Vienas kitas pažįstamas, sutiktas salėj ir už salės, apgailestavo, kad J. Karnavičiaus Gražina tik dainuojama, o ne vaidinama. Apgailestavimas nesmerktinas, bet, kiek teko patirti, ir koncerto forma statomos Gražinos išlaidų sąmata sukosi apie 10.000 dolerių. Dekoracijų, butaforijos, drabužių ir technikinio personalo atvežimas iš Chicago tą sumą būtų dar tūkstančiu kitu padidinęs, o tam nesiryžo nei Operos vadovybė, nei koncerto rengėjai. Galimas dalykas, kad vaidinama Gražina (žmogus savo nerangumui patelsinti visada turi pakankamai "įrodytų") būtų pritraukusi pilnutėlę salę žiūrovų, tik vargu jie ekstra išlaidas būtų padengę. Tad, pažvelgę į save ir į sąlygas, turim sutikti, kad ir koncertas savo esme juk nėra blogas dalykas!

Koncerto forma statomi operiniai veikalai pranda valdybą, dekoracijas, sceninę aprangą,

apšvietimą, trumpai tariant, visa tai, kas yra vadinama spektakliu, kas atsiliepia ne tik ausyse, bet ir akims teikia pasigėrėjimo. Tačiau koncerto forma iškelia veikalo muzikinį pradą, atkreipia klausytojų dėmesį į tai, kas operos mene yra itin svarbu -- sutelkia jų dėmesį į muziką. Ir, kas nors truputį muzikos meną myli, tai ir tokiu operos paveikslu bus pasotintas.

J. Karnavičiaus Gražina i New Yorką buvo atvežta gerokai sutrumpinta -- praleista ištisos scenos, ištisi epizodai, kurie koncertą būtų gerokai prailginę, gal ir su nuobodine. Trumpinimo "operaciją" padarė dirigentas Al. Kučiūnas. Iš Gražinos atrinkta visa tai, kas veikale yra itin reikšminga ir būdinga, kas atskleidžia J. Karnavičiaus kūrybinį potencialumą ir savaimingumą. Santrumpa darė vientiso ir išbaigto operos veikalo įspūdį, atskirum dalim buvo gerai sujungta, nestokojanti ir dramatinės įtampos.

J. Karnavičiaus Gražina, be abejonės, vadinama folklorine opera. Atskiri chorai, solistų monologai ir bendri ansambliai kompozitoriaus yra paremti liet.

liaudies dainų ir raundų melodika. Paskutinį kartą Gražiną teko girdėti, berods, 1940 m. kai ji buvo rodoma Maskvos emisarams, tuomet uždėjusiems "veto" jos statymui scenoj (mat, tada veikė Hitlerio ir Stalino sandėris dėl švėtimų žemių grobimo). Po tokio būrio nubėgusių metų vėl tos operos paklausius, atgijo nemažai atmintų prigesusių įspūdžių: veiklas melodingas, savas, operinės dramaturgijos požiūriu J. Karnavičiaus meistriškai sukomponuotas. O kai girdi kompozitoriaus meistriškumą -- kažkaip smagiau ir klausytojo kėdėj sėdėti.

Dirigentas Al. Kučiūnas, kiek išelvių sąlygomis įmanoma, Gražinos muzikinį grožį New Yorke atskleidė visu jos gylyu ir pločiu. Puikiai jo rankose skambėjo orkestras, chorai, tvirtai laikėsi ir solistai. Ne užtektų pasakyti, kad veiklas pažįstamas ir savas, nes ir tokį dirigentas turi gerai pažinti. Al. Kučiūno darbe girdėjosi ir pažinimas, ir įsijautimas, ir interpretacijos sugebėjimai.

Naugarduko kunigaikštienė Gražina -- Dana Stankaitytė. Protagonistės vaidmenį, berods, Liutauro sąskaiton, ge-

rokai apkarpė veikalo kompozitorius, tai santrumpoj jos vaidmuo dar labiau sutrumpėjo. Tačiau Dana Stankaitytė, įsijausdama i Gražinos kilnumą, savo dalį New Yorke padainavo su vidine šiluma, išraiškiai ir galingai, sukeldama pasigėrėjimą ir plojimus. Kalbos nėra, ji yra ne tik Chicago Lietuvos Operos, bet ir visų Amerikos lietuvių turtas, ta nuoširdi, simpatinga ir talentais Dievo apdovano moteris.

Stasys Baras dainavo kunigaikščio Liutauro vaidmenį. Besiklausant jo dainavimo, nesunku buvo pajusti, kad Gražinos vaidinime St. Baras buvo tikrai rūstus ir tragiškas Naugarduko kunigaikštis, nestą savo dalį jis pajėgė ir koncerte atskleisti. Liutauro balsas skambėjo laisvai ir galingai, skaidrūs ir pagaunantys buvo aukštieji tonai, kuriuos J. Karnavičius taikė vėloniui Kiprui Petrauskui. Sakiau ir sakysiu: St. Baras, nieko nelaukdamas, turėtų paruošti dar vieną kitą arijų ir dainų plokštelę, nes gi, kaip visi žinom, laikas ir talentingiems žmonėms nėra gailėstingas (toji sugestija taikytina visiems Chicago Lietuvos Operos solistams).

Algirdas Brazis, visų pirma pasirodė kaip jaunasis bajoras, lengvai ir įspūdingai padainuodamas I v. baritono ariją, salėj sukeldamas karštus plojimus. Po to jis persijungė i karo vado Rimvydo vaidmenį, kurį dainavo jautriai ir nuotaikingai. Dėkui Dievui, A. Brazis vis dar tebėra iškili mūsų vokalinio meno pajėga.

Krivio vaidmenį dainavo Jonas Vaznelis, kaip visada, malonaus boso tembru, jautriai išgyvenama muzikine fraze, gera ir dailia tarimu. Krivio malda prieš kovą su kryžiuočiais, o taip pat jo rauda prie Gražinos palaikų laužo buvo dailiai išbaigti muzikos gabalai. Kaip gaila, tiesiog liūdna, kad J. Vaznelis neturi galimybių savo menu gyventi, plačiau jame savo talentą atskleisti. Gal ir dėl to išelvio dalia kartais atrodo tokia absurdiška!

Atskirom frazėm, savo vietose, su choru gerai pasirodė dar šie solistai: sopranas Kristina Bertulis, tenoras Julius Savrimas ir baritonas Bronius Maciukevičius.

Operos teatre visi jo elementai yra lygiai svarbūs ir reikšmingi. Jeigu vieno iš tų elementų truks -- operos vaidinimas bus šlubas arba iš viso jo nebus. Tačiau Chicago Lietuvos Operoj itin reikšmingas yra choras. Daugumas to sambūrio žmonių operinį darbą dirba jau vienuolika metų. Ne tik choro dainuoja, bet būdami valdybose ir operos parengimų administracijos našta neša. Be honorarų, be algų, be vieno kito paglostymo, o tik tautinės pareigos ir muzikos meilės vedini. Kai mes nueinam i jų vaidinimus -- lengva ranka ar prastai valdomu liežuviu nusiviedžiame žodžius: "patiko -- nepatiko" Tuo

PUSBROLIŲ SLAVŲ LIETUVIŠKI ...

(Atkelta iš 5 psl.)

Panašiai, statybai priklausom ir mūsų *grindinyčia s. sl. gridnica šiūdiene grįčia. Slavų dolg (ilgas) nurodo i mūsų *d(id)elgas, psl. delsti, glava tai galuva, kūno galūnė italų capo-uzbaigos

tarpu Operos choro dalyviai sudeda didžiules asmenines aukas, dažnu atveju išsižadėdami visų džiaugsmų ir pasilepinimų, kuriais mes visi ki ti naudojames, nes jie vėl ir vėl kimba i sunkų naujos operos statymą.

Gražinos koncerte, pirmą sykį ji girdėjusiam, Chicago Lietuvos Operos choras davė didžiai malonų įspūdį. 80 moterų ir vyrų, kurie tame chore dainuoja, tai jau stambi chorinio dainavimo pajėga. Sopranai skaidrūs ir skambūs, al tai gražaus ir lygaus tembro, tenorai taip pat skaidrūs ir tenoriški (kas ne visuomet choruose girdima), bosai taurūs ir sultingi. Akivaizdus chorinio dainavimo lankstumas ir to dainavimo kultūra. Aišku, tai lobis, kurį per eilę metų susikrovė choro dainininkai, tai nuopelnas ir chormeisterių, Gražinos koncerto programoj išvardintų šia tvarka: Arvydas Vasaitis, Alice Stephens, Alfonsas Gečas.

Įspūdingas suglaudžiant, galima tarti, kad didysis Gražinos koncertas New Yorke meniniu požiūriu buvo įdomus ir sėkmingas. Pasitaikusi viena kita įstojimų ar ritminė klaidelė visiems tiem, kurie veiklą mažiau pažįsta, esu tikras, nebuvo net pastebima. Ir tai tikrai nebuvo tokie paklydimai, dėl kurių derėtų ašaras lieti.

Laisvės Žiburys iš Gražinos koncerto, tikriausia, aruodų neprisi-krovė, o darbą atliko šaunų, Lietuvos nepriklausomybės sukaktį New Yorke įspūdingai paminėjo. Be vedėjų R. Kezio ir A. Mažeikos, Radijo Klubo valdybą sudaro šie lietuviai: Jonas Klivečka, Aloyzas Balsys, Bronė Macijauskienė, Nastutė Umbrazaitė, Vytautas Daugirdas, Vincas Padvarietis ir Zigmas Dičpinigaitis.

Visi tie, kurie iš toliau atvykom Gražinos paklausti, negrįžom namo išblėsusiom širdim, bet apsunkintom maloniais išgyvenimais ir prisiminimais.

St.S.

HELP WANTED MALE

EXPERIENCED PLASTIC EXTRUSION SET UP MEN and EXPERIENCED PLASTIC INJECTION SET UP MEN. Must be experienced in Colored Vinyl. For all shifts. Steady work. Fringe benefits. Send resume to HOWELL INDUSTRIES 1560 E. Milwaukee, Detroit, Mich. (67-86)

WANTED AT ONCE. 1ST CLASS SKILLED MEN VERTICAL MILL HANDS LATHE HANDS. Must be able to set up work from Blue Prints. Steady work. Overtime. Apply in Person. STELCO CORPORATION 18824 Mt Elliot Detroit, Mich. (60-69)

prasme, tos pat šaknies sl. golen. Jų bėla tai mūsų avilio bičiula, jų človeku tai *(bi)čiulavykas, bičiulis; pradinio b nudilimas jau smarkiai juntamas ir bėla, velesne pčela lytysė. Jų devica tai deivyčia, dievui pašvęsta nekalta vaidelutė (kaip telyčia, bažnyčia). Jų nevėsta tai vedyboms pasiruosusi nevesta sužadėtinė (pal. vedybinių apeigų dainą "dar, dar, bernuželi, dar ne tavo valia"). Čia e pailgėjimą reikia pateisinti kirčio paslinkimu slavuose. Jų muž tai *(ge) mužys, mati tai *(ge)maite (patino -pateles prasme), pal. gimtine, gimines ir t.t., o taip pat "Gotų" geneologijos pirmą pradę Motiną Amalassuntą *Gemalę šventą, tėvynės, Didžiosios Motinos Žemės-Gemes simbolį.

Slavu liubit tai (mei)luinti, jų meilužė. Šį žodį pateikia Nestoro kronika; tai apibūdinama vergė-sugulovė šv. Vladimiro motina. Vargšas šventasis gimęs benkartu, buvo priverstas, kad užvaldžius sostą, pirmą išžudyti savo teisėtus brolius. S. sl. sądii tai sendyvis (tark siandyvis), seniūnas-teisėjas. Lenkų sejm tai mūsų suėjimas, slavų sobor tai sanbūrys-susirinkimas, bulgarų šv. Sofija tai šventoji Suveja, Krivių aukščiausias Sino-das. To žodžio tikroji pras-mė buvo pasitengta už-maskuoti katalikiškąją šventąją, tai ne pirmas toks pavyzdys, psl. Amalassuntą-Gemalę šventą pakleistą i Ostrobramską Mariją. Sl. dom, mūsų namas, sl. nebes varulių delbes, sl. devet prūsų nevints nukelia mus i pat kalbos pradmes; d-n svyravimas, kaip ir k-š bei g-b tiek senoviškas, jog dažnai esti antrinių kitimų užtemdytas arba nudildytas.

Kokios šio nagrinėjimo išvados? Geriausiai čia tikyt amerikiečių posakis: dont sell us short. Neparduokime per pigiai slavams tautos, atnešusios jiems ugnį ir bitininkystę, rūbus, namus, dievus ir socialinę santvarką, ir tūkstantį kitų dalykų, kuriuos kruopštusis Trautmanas yra užfik-savęs.

Tačiau ir tų keletos peržiūrėtų pavyzdžių pakanka, nes tos sąvokos liečia ker-tinius civilizacijos akmenis.

Iš kitos vėl pusės, būtų neprotinga stengtis, kaip dažnai mūsųose priimta, nuvertinti ir "užmiršti" slavus, tuo paminant po kojų mūsų pačių kultūrą. Juk jie jei ne tikri broliai, tai jaunesnieji pusbroliai, su identiška, įmantriai sudėtinga ir labai moksliškai sustatyta gramatinė sistema. Jos vienos pakaktu, jei ir jokių kitų įrodymų nebūtų, kad paliudyti baltoslavų aukštą civilizacijos lygį, aukštesnį už kitas tuolaites kultūras. Vien tik romiečiai tegali varžytis su mumis gramatikos tobulumo pasiektu laipsniu, o tai liudija aukštai išlavintą dvasiškių ir mokslininkų luomą buvus. Neužmirškim, jog mės esame vienintelė tauta pasauly, turėjusi specialų mokslo dievą. Mokesčių bei pažangos ir išradėjo simbolį Prometheus -Pramatėją.

Keltai, germanai, oskai-umbrai, pelasgai, tocharai, hetikai, indai ir kiti sudaro platesnį mūsų civilizacijos spinduliavimo ratą ir giminytės atžilgiu mums daug tolimesnį. Tai kas gi iš tiesų tie slavai? Kaip jie atsirado, ir kokie buvo mūsų santykiai su jais?

(Bus daugiau)

A. Kučiūnas diriguoja "Gražiną" New Yorke, V. Maželio nuotrauka

• Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas įvyksta ši sekmadienį, birželio mėn. 16 d., 4:30 val. Naujosios parapijos salėje. Programoje: choras, tautiniai šokiai bei pirmo, trečio ir penkto skyrių pasirodymai. Visi baigiantieji ir geriausi mokiniai bus apdovanoti LB II Apylinkės bei Tėvų Komiteto skirtomis dovanomis.

Po akto bus pagerbti mokytojai, visi baigiantieji mokyklą ir pavaišinti visi mokiniai. Maloniai kviečiami ne tik tėveliai, bet ir visi, kuriems rūpi lietuviybės išlaikymas, užbaigime dalyvauti ir tuo paskatinti mūsų jaunimo ryžtą ateities. Laukiame visų!

• ALT Clevelando skyriaus susirinkimas, įvykęs birželio 9 d., Lietuvių salėje, turėjo du pagrindinius tikslus: supažindinti su Pavergtųjų Tautų Savaitės ruošos darbais ir su Australijos lietuvių gyvenimu. Tuos uždavinius atliko į susirinkimą atvykęs Tautybių Sąjūdžio pirm. Ralph J. Perk ir svečias iš Australijos V. Dumčius, kartu pa-

demonstravęs filmą iš Adelaidės lietuvių gyvenimo.

Susirinkime tikėtasi matyti daugiau mūsų skaitlingų organizacijų atstovų. Pasirodo, jų daugiau atsiranda tik tada, kada vyksta "įdomesni" valdybos rinkimai.

• Pavergtųjų Tautų Savaitė šiais metais ruošiama dar įspūdingesnė, nei perėjais. Šiemet žada pasirodyti jungtinis tautybių choras, jau pradėjęs paruošiamuosius darbus. Iš lietuvių dalyvauti yra sutikęs Čiurlionio Ansamblis, vadov. muz. A. Mikulskio.

Chorų koordinaciniame darbe vadovauja Tėvynės Garsų vedėjas Juozas Stempuzis.

Pavergtųjų Tautų Savaitė įvyks liepos mėn., tikintis į Public quare sutraukti 50,000 žmonių.

• LB Ohio apygardos atstovų steigiamasis suvažiavimas įvykęs š. m. gegužės 26 d. Clevelande, išreiškia gilią padėką JAV Centro Valdybai ir kitiems vadovaujantiems veiksniams už suaktyvintas pastangas Laisvės Kovos Metų uždaviniams įvykdyti. Suvažiavimas kviečia apygardos ribose gyvenančius lietuvius ugdyti tarpusavio solidarumą, vienybę ir aktyviau paremti darbu bei pinigine auka lietuviybės išlaikymo ir Lietuvos išlaisvinimo pastangas.

Suvažiavimas kviečia

apygardos valdybą drauge su apygardos ribose esančioms lietuvišioms organizacijoms siekti planingo darbo pasiskirstymo ir tarporganizacinės talkos bendriems uždaviniams atlikti.

Apygardos valdyba skatinama ieškoti konkrečių būdų liuanistinėms mokykloms padėti. Sutartinai su mokyklų vadovybėmis, mokyklų tėvų komitetais ir apylinkių valdyboms remti moksleivių pasirodymus, organizuojant finansinę paramą premijoms ir vykdant vajus geresnėms mokslo priemonėms įsigyti. Lituanistinė mokykla yra LB kartinis akmuo, tad jos reikšmė turėtų būti dar plačiau paryškinaama per lietuvišką spaudą ir radiją, sudarant sąlygas patiems moksleiviams pasireikšti lietuviškose programose. Apygardos ribose skatinama aktyviau remti choras, sporto varžybas, tautinių šokių grupes bei jaunimo teatro spektaklius.

ATVYKSTA ALT PIRMININKAS

Inž. Eugenijus Bartkus, Amerikos Lietuvių Tarybos Centro Valdybos pirmininkas ir kongresmanas William E. Minshall atvyksta į Clevelandą pasakyti kalbas baisių birželio įvykių minėjime.

Minėjimas įvyks birželio 16 d. sekancia tvarka:

10:30 val. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje bus atlaikytos pamaldos už okupanto ištremtus, kankintus bei nužudytus lietuvius.

Po 10:30 val. pamaldų šv. Jurgio parapijoje ir po 10 val. pamaldų Naujoje parapijoje, iš abiejų parapijų organizuotomis automobilių vilkstinėmis vykstama į Lietuvių Kultūrinį Darželį, kur įvyks minėjimas.

Pamaldose ir minėjime organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Vėliavas su palydovais prašome pristatyti šv. Jurgio parapijos salėje 10:15 val. ryto. Vėliavų rikiavimą tvarkys A. Jonaitis jr.

Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius.

• Vengras Joe Kuzman pasirodys futbolo rungtynėse Cleveland Stokers rungtiniais su Bostono Becons birželio 19 Clevelando stadione.

Rungtinių pradžia 8 val. vak. Praeitą kartą abiejų komandų rungtynės baigėsi Stokers laimėjimu 4-1. Becons komandą daugumoje sudaro profesionalai iš Anglijos ir Skandinavijos kraštų.

• Clevelando miesto taryba pakėlė miesto pajamų mokesčius ligi pilno 1%. Ligi šiol mokėjome 1/2%. Už pakėlimą balsavo 19, prieš 3 tarybos nariai. Mokestis įsigalioja nuo š. m. liepos 1 d.

• Clevelando Vasaros Orkestro populiarios muzikos koncertai prasidės birželio 21 d. (penktadienį), vėsinamoje Public Auditorium salėje. Šiais metais koncertų serija bus kiek trumpesnė,

nes liepos 19 atidaromas naujasis Blossom Music Center su pilna simfoninės muzikos koncertų programa.

Pop. muzikos koncertų pradžia 8:30 val. vak. su ilgesne pertrauka, leidžiančia publikai pasidžiaugti Mall fontanų pavėsyje.

Koncertams bilietus jau galima užsisakyti Severance Hall ir Burrows.

MIRĘ LIETUVIAI

Jonas Adomaitis, gyv. 1213 St. Charles Ave., palaidotas birželio 12 d., Kalvarijos kapinėse, atlaikius gedulingas pamaldas šv. Jurgio bažnyčioje.

Leonas Zekanis, gyv. 4000 Grantwood Dr., Parma, palaidotas Kalvarijos kapinėse birželio 12 d., atlaikius gedulingas pamaldas Naujosios parapijos bažnyčioje. Laidotuvių rūpinosi Della Jakubs and Son laido-tuvių įstaiga.

• Vardinėms ir gimimo dienai lietuviški sveikinimo atvirukai gaunami Dirvoje! Įsigykite ar užsisakykite rašant: Dirva, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Atviruko kaina — 25 c.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

TIK TIKRIEMS PIRKĖJAMS! SAVININKAI PARDUODA SKLYPĄ

10,452 kv. pėdų. Brasil Rd. — į šiaurę nuo Lake Shore Blvd. Prieš Naujos parapijos ir mokyklos.

Tel. KE 1-4824.

(67-69)

MACHINE OPERATORS

MILLS

SHEET METAL

SAW SET UP

WELDERS

Expanding subsidiary of national company requires experienced personnel in Oak Park and Redford areas. Top rates, with overtime, excellent fringe benefits. Call Mr. Grubbe,

THE GROVER CO.

313 — 532-4104

(63-69)

DRIVERS SEMI FOR CITY DELIVERY and OVER ROAD DRIVERS

Union wages & fringe benefits. Apply Mon. thru Friday 8:30 A.M. or 1:30 P.M. REA EXPRESS

2500 Newark Detroit, Mich (62-69)

1ST CLASS SKILLED GRINDERS

Hyprolop—1st, 2d, 3d shifts O.D. Grinders—1st, 2nd, 3rd shifts I.D. Grinders—2nd and 3rd shifts Inspectors—1st shift Must have job shop experience also

Shipping & Receiving—1st & 2d shift Steady work. Top wages & fringe benefits. Call Mr. Toth for an appointment — 621-4363.

Universal Grinding Corp.

2200 Scranton Rd.

Cleveland, Ohio 44113

(63-69)

CUTTER—MEN'S CLOTHING

Experienced and apprentices. Steady work, 3 weeks paid vacation, retirement & medical benefits. Apply in person.

LYON TAILORS

2320 SUPERIOR AVE.

CLEVELAND, OHIO

(60-68)

M/F HELP

PUBLIC HEALTH NURSE. Generalized program in city of 6,000, central Wisconsin. Generous salary, auto allowance, liberal fringe benefits. Eligibility for Wisconsin registration and P.H.N. certification required. Contact Waupun Health Dept., 201 E. Main St., Waupun, Wis. (64-73)

HELP WANTED FEMALE

HOUSE KEEPER

TO CARE FOR 3 YR. OLD GIRL WHILE PARENTS WORK. HOURS 8:45 A.M. TO 5:15 P.M. MONDAY THRU FRI. HGTS. ERA. 371-0647 (67-68)

BUTAI MASKVOJE

Mes pasiūlome ribotą skaičių BUTŲ Jūsų giminiųs gyvenantiems Maskvoje, U.S.S.R.

VIETA — Naujas 16-kos aukštų pastatas Vernadskij Prospect

APIMTIS — 3 — kambarių butai
2 — kambarių butai
1 — kambario butai

KAINOS — Siekia nuo \$2,327.10 iki \$5,522.86. Dabar vyksta tų pastatų statyba. Modernūs įrengimai su visais patogumais, pačiame miesto centre. Liko tik 14 butų!

Skubėkite su savo užsakymais į

PODAROGIFTS, Inc.

(Vienintelis Dovanų atstovas JAV-se)
220 Park Ave. South (corner 18th Street)
New York, N. Y. 10003

Tel. 212 — 228-9547

arba į prie jo prisijungusias firmas:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106

Tel.: 215 — WA 5-3455

arba į bet kurį jų skyrių

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45 Street, New York, N. Y. 10036

Tel.: 212 — CI 5-7905

arba į bet kurį jų skyrių

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Tel.: 212 — 581-6590, 581-7729

arba į bet kurį jų skyrių

LIETUVIS KUBOJE TREINIUOJA KREPŠININKUS

S. Butautas nuo pereitų metų yra atsiųstas į Havaną ir jam pavesta treniruoti Kubos krepšininkus. Šiuo metu jis rengia Kubos valstybinę rinktinę tarptautinėms rungtynėms. SPOR-TAS gegužės 7 d. skelbė jo įspūdžius. Atrodo, kad kubiečiai, nors ir yra nutarę pasimokyti to sporto, bet nelabai linkę atsisakyti nuo įprastų tradicijų, kuriose tvarka ir drausmė toli gražu ne pirmoj vietoj. Tarp kita ko, sako Butautas, — "Komandos sudaromos varžybų išvakarėse, ir treneriai joms vadovauja tik per varžybas. Rungtynių žaidžiama labai mažai".

S. Butautas pasiūlė jiems naują susitvarkymo planą, bet ne viskas jam sekasi sutvarkyti taip, kaip jam atrodo būtų reikalinga:

"Atrodo, kad 1969 m. pirmenybės vyks pagal naująjį projektą. Beje, viena svarbi detalė: neturi reikšmės, kur žaidėjas studijuoja ar gyvena. Jis turi žaisti komandoje tos provincijos, kurioje yra gimęs. Tai labai trukdo normaliam darbui, bet kubiečiai šios tradicijos nenori keisti".

(Lietuvoj toks "provincializmas" būtų nesuprantamas, jei Kupiškio gimęs sportininkas negalėtų dalyvauti kauniškėje ar vilniškėje komandoj. Bet iš kitos pusės žiūrint, gal toks dėsnis daugeliui ir patiktų. Dabar ir iš įvairių Rusijos kampų Lietuvon atsikrausčiusieji patenka į lietuvių sportininkų eiles ir į "Lietuvos respublikos" reprezentacines komandas. Kad tose komandose vis dėlto tebevyrauja lietuviai, tai pasiekama kažkuriais kitais būdais. Gal, daugiausia, pasistengiant būti pranašesniais už atėjūnus).

Kovo mėnesį rašytame laiške S. Butautas minėjo, kad:

"Kadangi Kuboje nėra pajėgių varžovų, balandžio mėn. išvykstame (Kubos

rinktinė. E.) į Europą, kur dalyvausime Sofijos taurės turnyre. Rungtyniausime Rumunijoje, Lenkijoje, Vengrijoje ir gal būt, Tarybų Sąjungoje. Būtų labai malonu susitikti su "žalgiriu". Tad, galimas daiktas, iki greito pasimatymo!"

Bet tas nostalgikiškas pagėdavimas SPORTE spausdinamas jau po balandžio mėnesio. Atrodo, kad pasimatyti neteko... (ELTA)

• Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, nors ir sunkiose išievojios sąlygose, kantriai ir patvariai varo gilią vagą mokslo bei kultūros baruose.

Šiuo metu baigiamas spausdinti ir netrukus pasirodys naujas L. K. M. Akademijos leidinys — MET-RASČIO IV tomas, turįs daugiau 600 psl. Jame yra visa eilė įdomių straipsnių — studijų. Dr. J. Jakštas rašo tema: "Žvilgsnis į Mažosios Lietuvos istoriografiją", Barbora Vileišytė — "Kultūrinė Seinų spaustu-vės veikla", dr. inž. A. Škėrys — "Lietuvos miškai ir jų ūkis", kun. dr. V. Gidžiūnas, O.F.M. — "Augustinijonai Lietuvoje", kun. dr. prof. P. Rabikauskas, S. J. — "Medžiaga senojo Vilniaus universiteto istorijai" kun. Jonas Reitelaitis — "Kalvarija". Be to, nekrologų skyriuje kun. Jonas Duoba, pamini vysk. Praną Brazį, dr. J. Puzinas — prof. A. Jurskį; dr. J. Gimbutas — prof. dr. Steponą Kolupailą; dr. Ona Labanauškaitė — dr. J. Leimona; kun. Jonas Duoba — kun. dr. Kazimierą Rėklaitį.

METRASČIO IV tomo kaina — 10 dol. Užsisakiusieji iki liepos 1 d. knyga gauna už pusę kainos.

Užsisakant METRASČIO IV tomą, rašyti nedelsiant šiuo adresu: L. K. M. Akademija, Piazza della Pilotta 4, 00187 Roma — Italia.

Naturally SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laido-tuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Gen. konsulas J. Žmuidzinai birželio 10 d. susilaukė 70 m. amžiaus.

Toronte reziduojęs suaktyvininkas, teisių ir ekonomijos mokslus išėjęs Prancūzijoje, ilgą laiką dirbo Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje, o 1932-37 m. laikotarpyje vadovavo konsulariniam skyriui mūsų pasiuntinybėje Londone. Gyvai reiškėsi spaudoje ir literatūroje.

• LB Centro Valdyba, ryšium su Sovietų Sąjungos

ketinimu atidaryti sovietų konsulatą New Yorke ir Chicagoje, kreipėsi į šių dviejų vietovių LB apygardų valdybas, kviesdama organizuoti protesto akciją prieš tokių konsulatų įsteigimą.

• Augsburgio gimnazijos buvę mokytojai ir mokiniai, nuoširdžiai kviečiami į gimnazijos suvažiavimą Chicagoje liepos 6 d., 7 val. vak., East Sharko restorano salėje. Bus banketas-aka-

demija, o liepos 7, 11 val. ryto, Tėvų Jėzuitų koplyčioje pamaldos.

Banketui prašome registruotis iki birželio 15 pas Saulę Gedminaitę - Šatienę, 323 N. Williams Drive, Palatine, Ill. 60067.

• Dr. Jonas Balys buvo patekęs ligoninėn, kur gegužės 29 jam buvo padaryta sunki vidurių operacija.

Po pavykusios operacijos ligonis šiuo metu sveiksta ir taisyti savo namuose.

LOS ANGELES

• Jurgis Gliudys, gimęs Kaune 1944 m., rašytojo Jurgio ir Marijos Gliudų sūnus, baigė teisės studijas Loyolos Universitete ir birželio 15 d. gavo teisių daktaro laipsnį.

1965 m. dr. J. Gliudys baigė Pietinės Kalifornijos Universitetą, gaudamas A. B. titulą iš psichologijos studijų.

Dr. J. Gliudys aktyviai dalyvavo Loyola Bar Association, būdamas kelių studentų komitetų nariu.

Jo diplominis darbas liečia žemės pardavimo sutarties santykius tarp pardavėjo, pirkėjo ir tarpininko. Tą darbą jis paruošė ir apgynė Moot Court debatuose. Darbas įjungtas į Loyolos universiteto teisių knygyną.

Dr. J. Gliudys reiškėsi lietuviškoje spaudoje, redagavo skautų žurnalą žvalgą, skirtą Los Angeles skautams, vedė vyčių skyrių Skauto Aido žurnale. Bendradarbiavo U.S.C. universitetiniame dienraštyje The Daily Trojan.

Laisvalaikio pomėgis — tapyba.

Dr. J. Gliudys numato atidaryti savo kabinetą Los Angeles mieste.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ BANGA

CAPE COD'E, MASS. GREAT MARSH ROAD, CENTERVILLE, MASS.

- Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garšaus Craigville Beach.
 - Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgį.
 - Skanūs lietuviški valgiai.
 - Grynai pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
 - Svečiams be nuosavų automobilių — transportacija į ir iš paplūdimio.
 - Šalia "Bangos" randasi ežeras su paplūdimiu. Žuvavimo mėgėjams yra laivelis.
- Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakymais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštienė,
76 Alicia Road
Dorchester, Mass. 02124
Tel. (617) 282-8046
o po birželio 1 d.
BANGA,
Box 188, Centerville,
Cape Cod, Mass.
Tel. (617) 775-4633

DAINAVIMO STUDIJS PARAGINKIT SAVO MOKINIUS!

REGISTRUOKITĖS Į JAUNŲJŲ DAINININKŲ KONKURSA

JAU UŽSIREGISTRAVO DVI DAINININKĖS

Šiais jubiliejiniais metais Dirva, talkinama ALT Sąjungos Clevelando skyriaus, rugsėjo 28 d. Clevelande rengia tradicinį JAUNŲJŲ DAINININKŲ KONKURSA, kurio laimėtojams skiriamos 3 premijos. Pirmoji premija — \$300.00, antroji — \$200.00 ir trečioji — \$150.00. Konkurse kviečiami dalyvauti jaunieji dainininkai iš JAV ir Kanados.

Konkurse gali dalyvauti lietuvių kilmės moterys ir vyrai, nevyresni kaip 28 metų amžiaus, iš anksto pranešę apie tai Dirvai, bet

PROTESTUOJA PRIEŠ NETEISĖTUS RINKIMUS

Gegužės 10 d. Paryžiuje, 10 rue Violet, buvo sukvietas Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės visuotinis narių susirinkimas. Dienotvarkė: "Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės statuto priėmimas ir einamieji reikalai".

Į susirinkimą atėjo viso šešiolika asmenų. Absoliuti dauguma susilaikė nuo dalyvavimo susirinkime, tuo protestuodami prieš neteisėtus rinkimus į Tarybą, kurie praversti nesilaikant veikiančio laikino statuto ir taisyklių. Laukiama Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos pasisakymo dėl tų rinkimų. (š)

LONG BEACH

LIETUVIŲ VEIKLA

Long Beach Lietuvių Klubo susirinkimas įvyko birželio mėn. 1 d. Klubo pirmininkas Br. Morkis, atidavęs susirinkimą, perskaitė susirinkimo dienotvarkę. Sekretorius Petraitis perskaitė praeito susirinkimo protokolą. Finansų sekr. O. Mekšienė perskaitė pajamų ir išlaidų apyskaitą.

Morkis padėkojo visiems prisidėjusiems darbais prie dešimtmečio parengimo, išvardindamas juos vardais. Gili padėka išreikšta solistei Stasei Klimaitei-Pautienienei, solistui Kvirinui Dargiui ir muzikui Stasiui Kalvaičiui, kurie meninę dalį labai gražiai atliko be jokio atlyginimo.

Aptarus visus klubo reikalus, susirinkimą uždarius, klubo nariai buvo pavaišinti skaniais užkandžiais ir kavute. (dm)

ne vėliau, kaip iki rugsėjo 1 d. Įsiregistruojant reikia pranešti balso rūšį, kur mokosi dainavimo, tikslų adresą ir atsiųsti vieną fotografiją, tinkančią laikraščiui.

Visi konkurso dalyviai, atvykę į Clevelandą, gaus rengėjų parūpintą nakvynę lietuvių šeimose ir čia neturės jokių išlaidų.

Konkurse dainininkai turės padainuoti po tris savo pačių pasirinktas dainas. Viena iš jų turi būti lietuvių kompozitorių kūrinys, kitos dvi gali būti ir svetimačių kūriniai. Dvi iš trijų dainų turi būti dainuojamos lietuviškai, o trečioji gali būti dainuojama ir originaline kalba.

Visiems konkurso dalyviams bus parūpintas akompaniatorius. Norintieji gali ir savo akompaniatorių atsivežti. Jei kuris iš konkurso dalyvių numato sunkumų kelionės išlaidas apmokėti, apie tai tuoj praneša Dirvai. Rengėjai stengsis padėti ir tuos sunkumus nugalėti.

Dirva, rengdama jaunųjų dainininkų konkursus, kurių pirmasis įvyko 1959 m., aukščiausiu tikslu laiko iškelti mūsų priaugusių dainos jėgas, jas premijomis paremti ir sudary-

ti bent minimalias materialines sąlygas toliau tobulintis. Šio konkurso laimėtojai būna kviečiami koncertams ir tie kvietimai jauniems dainininkams duoda progos arčiau susirūti su lietuvių kolonijomis.

Dainininkų turime nemaža, tačiau vis dėlto reikalingas jaunesniųjų prieauglis. Reikia remti jaunimą, kuris turi pasiryžimą studijuoti dainavimą. Šio konkurso vienas svarbiausių tikslų ir yra ieškoti jaunųjų talentų ir juos paremti.

MIELI CHICAGOS LIETUVIAI

Kas gali priimti nakvynę nei tautinių šokių šokėjus, maloniai prašomė pranešti, paskambinant tel. RE 7-6512 tarp 6-9 val. vakaro.

Parodykime atvykstančiam jaunimui nuoširdumą ir priimkime juos į šeimas, paglobokime, supažindinkime juos su Chicagos jaunimu.

• Norintieji pailsėti gryname ore ir praleisti atostogas gražioje gamtoje, prašau kreiptis į:
Vilą SAULĘ,
9875 Nolan Ave.,
Union Pier, Mich.
telef. 616 — 469-3909.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS

CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS

PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pešiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą nuo BIRŽELIO 22 D iki RUGSĖJO MĖN. 15 D. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS, 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124. TEL. 288-5999, o po BIRŽELIO 22 D. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARLA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žaunynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

Pabaltiečių Krikščionių Studentų Sąjungos kongresas įvyko š.m. gegužės 23 d. Vokietijoje Bad Godesberge. Nuotraukoje grupė lietuvių, dalyvavusių kongrese. Stovi iš kairės: vokietis pareigūnas, Birutė Bertulaitė, dr. Petras Karvelis, sveikindamas kongresą, Marija Lendraitienė, Kristina Lendraitytė, Jonas Glemža, Rūta Lendraitytė, gen. sekretorius kun. Juozas Urdzė, Lydia Packevičienė, M. Packevičius ir dr. Algimantas Gintautas. Kongrese dalyvavo virš 60 lietuvių, latvių ir estų.

Brangiai Motinai

MARIJAI AUŠROTIENEI

Toronte mirus, Vilties Draugijos nariui ir Dirvos bendradarbiui BRONIUI AUŠROTAI, VYTAUTUI AUŠROTAI, jų šeimoms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirvos Redakcija

Motinai Lietuvoje mirus,

JONĄ JAKŠTĮ su šeima

širdingai užjaučiame ir jų skausmu dalijamės

Gvidai, Carteriai ir Jonaičiai

Brangiai

BARBORAI PETKIENEI

ir jos šeimai, mylimai mamytei Lietuvoje mirus, liūdesio valandoje kartu liūdime ir užjaučiame

Roma ir Henrikas Tatarūnai
Elzė ir Vytautas Račkauskai

A. A.

VYTAUTUI RAULINAIČIUI

tragiškai žuvus, Motiną, žmoną, vaikus, brolių ir artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Joana ir Edvardas Stepai

VYTAUTUI ORINTUI

mirus, skausmo dienoje mieląją REGINĄ ORINTIENĘ, šeimą ir artimuosius širdingai užjaučiame

Lilija ir Kazys Jonaičiai

Mūsų bičiuliui

VYTAUTUI ORINTUI

netikėtai mirus, jo žmonai REGINAI, dukrai REGINAI su šeima ir artimiesiems reiškiamo giliai užuojautą ir kartu liūdime

Jadvyga ir Edvardas Ilendai
Erika ir Alfonsas Steponavičiai